महालेखापरीक्षकको
पाँचौं वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

मुसिकोट नगरपालिका
रुकुम (पश्चिम भाग)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको
पाँचौं वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९

मुसिकोट नगरपालिका

रुकुम (पश्चिम भाग)

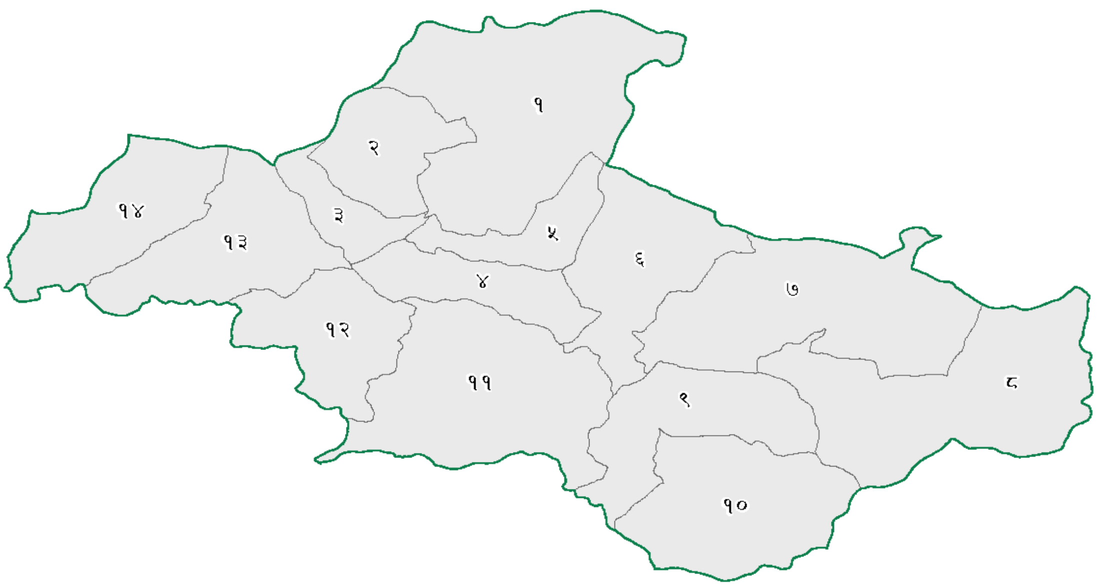

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

महालेखापरीक्षकको

पाँचौं वार्षिक प्रतिवेदन

२०७९

मुसिकोट नगरपालिका

रुकुम (पश्चिम भाग)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७८/७९ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको उद्देश्यमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु साथै स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्‍याउनु रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु मूलतः आवश्यक कानुनहरु तर्जुमा नगरेको, तर्जुमा भएका कानुनहरु राजपत्रमा प्रकाशन नगरेको, आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानुन विपरीत सोझै खरिद गरेको, प्रशासनिक खर्च बढ्दै गएको बाँकी अनुदान बर्षान्तमा फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्च गरेको लगायतका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, टुक्रे आयोजनाको छनौट गरी खर्च गरेको, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयारीमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नभएको, दरबन्दी वेगरका कर्मचारी नियुक्ति गरेको, उपभोक्ता समितिको कार्यमा सेवा प्रवाह सहज र व्यवस्थित नभएको, सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीमा जिन्सी एंव सम्पत्ति अभिलेख नराखेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैङ्क हिसाब नभिडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन

प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको पाइएको छ। स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुपर्दछ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बाबजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको छ। लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(टंकमणि शर्मा दंगाल)

२०७९ चैत्र **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल
Anamnagar, Kathmandu, Nepal

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनलय
कर्णाली प्रदेश

पत्र संख्याः २०७८।७९
च.नं. ४८ मितिः २०७९।१२।२९

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री प्रमुख ज्यू,
मुसिकोट नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
रुकुम पश्चिम भाग ।

कैफियत सहितको राय

हामीले मुसिकोट नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेस भएको २०७९ आषाढ ३२ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

१. नगरपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरी वित्तीय विवरण तयार गरेको छैन ।
२. लेखापरीक्षणबाट रू.३ करोड ६ लाख १ हजार बेरुजू देखिएको छ। सो सम्बन्धमा प्रतिक्रिया उपलब्ध नभई बाँकी बेरुजू असुल गर्नुपर्ने रू. २६ लाख ७८ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. २ करोड ४२ लाख ८६ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. ७ लाख ७७ हजार र पेश्की रु. २८ लाख ६० हजार रहेको छ ।पालिकाको गतवर्ष सम्म रु.१५ करोड ७६ लाख ३५ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु.१६ करोड ३२ लाख ४९ हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको **बेरुजू वर्गीकरण र अद्यावधिक बेरुजू स्थितिको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।**
३. नगरपालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्तिको प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, असुली लक्ष्यअनुसार नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको, लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ।कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्गको रुपमा रहेको छ ।
४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।नगर कार्यपालिका, नगर प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो।लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(...............................)
नायब महालेखापरीक्षक

मुसिकोट नगरपालिका, रुकुम पश्चिम भाग

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७८।७९

१.१. बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
१६	१२	३०६०१	०	०	०	१६	१२	३०६०१	२६७८	७७७	२४२८६	०	०	२५०६३	२८६०

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७८।७९

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी बेरुजू	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
मुसिकोट नगरपालिका रुकुम पश्चिम भाग	१५७६३५	०	२४९८७	१३२६४८	०	३०६०१	१६३२४९

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : मुसिकोट नगरपालिका, रुकुम , मुसिकोट नगरपालिका , रुकुम पश्चिम भाग

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	Sher Bahadur Pun	२०७७-११-१८	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	Narendra Bista	२०७८-२-१७	हाल सम्म कार्यरत
		बेरुजु रकम	३०,६०१,४९३

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		९,२१,६६,४३६.८९	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	५८,३६,१६,४६५.६३	**चालु खर्च**	४६,७८,७५,५७४.११
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	९,०७,७३,०५५	**पूँजीगत खर्च**	३२,८३,४४,७०३
राजश्व बाँडफाँट	९,७४,९६,१६९.९९	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	१६,३०,६७,८१२.७५
आन्तरिक आय	१,६७,०७,५८५		
अन्य आय	१६,३०,२२,७६४.९९		
कुल आय	९५,१६,१६,०४०.६१	**कुल खर्च**	९५,९२,८८,०८९.८६
बाँकी मौज्दात		८,४४,९४,३८७.६४	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			**परिचय** स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धति सुदृढीकरण मार्फत स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायीक अभ्यास संस्थागत गरी स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्न पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वय प्रवर्धन गर्दै स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता तथा उत्तरदायित्व प्रवर्धन गरी पारदर्शिता सुनिश्चित गर्नु पालिकाको उदेश्य रहेको छ । नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा सर्वसुलभ रुपमा प्रदान गर्न पालिका क्रियाशिल छ । सभा सदस्य ७३ जना रहेको यस पालिकामा १४ वडा रहेका छन् । कर्णाली प्रदेशमा अवस्थित यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल १३६.६ व.कि.मी. रहेको यस नगरपालिकाको जनसंख्या २०६८ को जनगणना अनुसार ३५३४८ रहेको छ । नगरपालिकामा १४ वडा रहेका छन्। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा ४ र लेखापरीक्षणका अन्तर्राष्ट्रिय मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा समेत नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले निर्क्यौल गरेको जोखिममा आधारित योजना तथा कार्यक्रमका आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । सारभूत रुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोराहरुलाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन । उल्लेखित कारोवारको लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोराहरु सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख समेतका पदाधिकारीहरुसँग मिति २०७९।०६।०२ मा छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।	
२			**लेखापरीक्षणको उद्धेश्य** स्थानीय तहको वित्तीय विवरण तथा कारोवारको नियमितता तथा औचित्यको आधारमा परीक्षण गरी वित्तीय प्रतिवेदन उपर उचित आश्वस्तता प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्येश्य रहेको छ ।वित्तीय लेखापरीक्षणमा पेश भएको श्रेस्ता तथा आर्थिक कारोबारहरुको जोखिम विश्लेषण,लेखापरीक्षण नीति मानदण्ड,व्यवस्थापन प्रतिन्धित्वपत्र, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन,व्यवसायिक लेखापरीक्षणका असल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको स्वीकृत लेखापरीक्षण योजना कार्यक्रम र लेखापरीक्षण विधि अनुसार लेखापरीक्षण सम्पन्नन गरिएको छ।	
३			**वितीय विवरण लगायतका व्यहोरा**	
३.१			**वित्तीय विवरण**–स्थानीयसरकारसञ्चालनऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस गाँउपालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS basedढाँचामा तयार गरिनु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	विषय	बेरुजु रकम

प्राप्ती भुक्तानी हिसाव

विवरण	टिप्पणी	यसवर्ष रु.				गतवर्षरु.		
		बजेट	आफैलेगरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/ सोझैभुक्तानी	जम्मा	आफैलेगरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/ सोझैभुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		८९४१२०९१६.९४	८०९४३९३२०.६१		८०९४३९३२०.६१	७७१७४४६६६.४९		७७१७४४६६६.४९
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		८८२९४२४६९.२	७८८६०५२५६.८७	०	७८८६०५२५६.८७	७४१४५४२४७.९४	०	७४१४५४२४७.९४
११००० कर	११	१०९९५७४६९.२	९९६१८१७२.८४	०	९९६१८१७२.८४	८७२०८३४१.४८	०	८७२०८३४१.४८
१३००० अनुदान		७५९४८५००००	६७४३८९५२०.६३	०	६७४३८९५२०.६३	६४५५५२०८८.६	०	६४५५५२०८८.६
संघीय सरकार	१२	६५३८७१००००	५८३६१६४६५.६३	०	५८३६१६४६५.६३	५८२६१५७२३.६	०	५८२६१५७२३.६
प्रदेश सरकार	१२	१०५६१४००००	९०७७३०५५	०	९०७७३०५५	६२९३६३६५	०	६२९३६३६५
१४००० अन्य राजस्व		१२५०००००	९८५५४१०.६	०	९८५५४१०.६	८६९३८१७.८६	०	८६९३८१७.८६
१५००० विविध प्राप्ति		१००००००	४७४२१५२.८	०	४७४२१५२.८	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		१११७८४४७.७४	२०८३४०६३.७४		२०८३४०६३.७४	३०२९०४१८.५५		३०२९०४१८.५५

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय													बेरुजु रकम
			वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	१०२०७९४	०	१०२०७९४					
			कोषहरु		९४५०४४७.७४	९४५०४४७.७४	०	९४५०४४७.७४	१४३२८१२६.५५	०	१४३२८१२६.५५					
			धरौटी		०	११३८३६१६	०	११३८३६१६	१४९४१४९८	०	१४९४१४९८					
			संघीय प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		१७२८०००	०	०	०	०	०	०					
			भुक्तानी (ग+घ)		९५११०८७७२९.९४	८१३५१९३६७.११		८१३५१९३६७.११	६३९७९६९२०.०८		६३९७९६९२०.०८					
			ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		९३९९०९२८२.२	७९६२२०२७७.११		७९६२२०२७७.११	६२३४२४४२८.२८		६२३४२४४२८.२८					
			२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	३२१९२८००००	३१५५५६४९३.६३	०	३१५५५६४९३.६३	२५२९८६०८३	०	२५२९८६०८३					
			२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	१५६२२०३०६.१	११३१३४१८०.४८	०	११३१३४१८०.४८	१२६२६१७३०.२८	०	१२६२६१७३०.२८					
			२५००० सहायता (Subsidy)	१८	२०००००	१६०३५०	०	१६०३५०	१२३९६९९९	०	१२३९६९९९					
			२६००० अनुदान	१८	१९८२६००००	१६८०६८९१	०	१६८०६८९१	०	०	०					
			२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	२५३७६८००	२०४८३४५९	०	२०४८३४५९	८४३५५४२	०	८४३५५४२					
			२८००० अन्य खर्च	१८	२७७५२७६.	१७३४२००	०	१७३४२००	३४३६३८४	०	३४३६३८४					

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय									बेरुजु रकम
					१							
			३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	४१३५८२९००	३२८३४४७०३	०	३२८३४४७०३	२१९९०७६९०	०	२१९९०७६९०	
			घ. अन्य भूक्तानी		१११७८४४७.७४	१७२९९०९०		१७२९९०९०	६३९७९६९२०.०८		६३९७९६९२०.०८	
			कोषहरु		९४५०४४७.७४	४१९३५१	०	४१९३५१	११२९०१०४.८	०	११२९०१०४.८	
			धरौटी		०	१६८७९७३९	०	१६८७९७३९	५०८२३८७	०	५०८२३८७	
			संघीय प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		१७२८०००	०	०	०	०	०	०	
			ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		-५६९६६८१३	-४०८००४६.५		-४०८००४६.५	१३१९४७७४६.४१		१३१९४७७४६.४१	
			च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			८८५७४४३४.१४		८८५७४४३४.१४	५२६७६५३९.८		५२६७६५३९.८	
			वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		-५६९६६८१३	८४४९४३८७.६४		८४४९४३८७.६४	१८४६२४२८६.२१		१८४६२४२८६.२१	
			बैंक तथा नगद बाकी	२४		८४४९४३८७.६४		८४४९४३८७.६४	३४८३१३२६.४६		३४८३१३२६.४६	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

लेखापरीक्षणको क्रममा रु ८९३३२९ असुली भएको छ ।

स्थानिय संचित कोष : स्थानीय सञ्चित कोषको सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् :

स्थानीय तहको एकिकृत वित्तीय विवरणले सो पालिका भित्रको सम्पूर्ण आय र व्ययको यथार्थ चित्रण गर्ने गरी कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय मार्फत हुने निकासा लगायतका सम्पूर्ण आय व्यय समावेश नगरेको देहाय अनुसार स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीको आय व्यय विवरण र एकिकृत आय व्यय विवरणमा फरक परेको छ।

विवरण	म.ले.प फा नं. २७२ अनुसार	एकिकृत आय व्यय विवरण अनुसार	फरक
गतवर्षको अल्या	६२२१३३७९।१४	९२१६६४३६।८९	२९९५३०५७।०५
यसवर्षको आय	७८८६०५२५६।८७	९४६१७६९४६।६२	१५७५७१६९०।००
यसवर्षको खर्च	७९६२२०२७७।११	९५९२८८०८९।८६	१६३०६७८१२।८०
बाँकिमौज्दात	५४५९८३५८।९०	८४४९४३८७।६४	२९८९६०२८।७४

स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीवाट सृजना भएको म.ले.प फा नं. २७२ ले नगरपालिकाको आयव्ययको प्रतिनिधित्व गरेको देखिएन ।सबै आयव्ययलाई स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणालीवाट एकिकृत गरिनु पर्दछ ।

बजेट पेश, पारित र अख्तियारी- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा नगर प्रमुख श्री देवीलाल गौतमले मिति २०७८।३।१० गते रु.८० करोड २९ लाख ६३ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७८।३।२४ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले 207८/४/१ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ।

३.२ क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३१ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागू गर्नुपर्नेमा लागू गरेको पाईएन। ऐन अनुसार आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरेर लागु गर्नु पर्दछ । पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण निर्देशिका तयार गरी लागु गरेको देखिएन । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा देखिएका कमजोरी निम्नानुसार रहेका छनः÷ · पालिकाले एक आर्थिक वर्षको अन्त्य भित्र भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची 14 वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । · पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखी आर्थिक वर्षभर संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यिवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन। · अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन । · वडागत रुपमा लक्षित राजस्वको लक्ष्य निर्धारण गरेको पाईएन । · उपभोक्ताले खरिद गरेको माल सामानको परिमाण नापी कितावमा भिडान गरेको पाईएन । · एकीकृत सम्पत्ति तथा जिन्सीको एकीकृत लगत विवरण तयार गरी प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन । · पालिकाको जिन्सी सामानको एकीकृत विवरणमा कतिपय जिन्सी सामानहरुको साहायक जिन्सी खाता बेगर वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको देखाईएको छ भने मूल जिन्सी खाता अद्यावधिक गरेको देखिएन । · पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो । · वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन । · जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी कार्यान्वयन गरेको पाईएन । · कार्यालयले उद्बेश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको । · सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ अनुसार खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गरेको पाईएन । · ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्काको लगत खाता म-ले-प-फा-नं- ५०६ र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन । · नापी किताव म-ले-प-फा-नं- ५०३ दिर्घकालसम्म सुरक्षित हुने र एकै कितावमा सम्पुर्ण निर्माण लागत देखिने गरी तयार पारी जिन्सी दाखिला समेत गरी सुरक्षित गरेको देखिएन । · (२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागू गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा बनाएको पाईएन । · सार्वजनिक खरिद नियमावली, 2064 को नियम 97 अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । · संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न (योजना) निर्माण कार्य गर्न (सम्झौता) गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			· सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा केहीमा पालना भएको पाईएन। · सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वियन स्थिति अनुगमन गर्न संयन्त्र तय गरेको पाईएन । · आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४१ अनुसार खर्च भएको सुनिश्चितता हुने गरी कागजात तयार भई भुक्तानी गरेको पाईएन । · कर्मचारीको कार्य विवरण बनाई लागू गरेको पाईएन । · विषयगत कार्यक्रम तर्फ खर्च गर्ने कार्यविधिहरु संघीय कानुन अनुसार तयार गरेको पाइएन । · विषयगततर्फ दिर्घकालिन सोच अनुसार उत्पादनमुखि योजना छनौट गरी कार्यान्वियन उन्मुख भएको पाइएन। · प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम तर्फ कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना(सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७ अनुसार योजना छनौट गरी वास्तविक रोजगारी श्रृजना हुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वियन भएको पाईएन । · मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फ सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ अनुसार रोजगारी श्रृजना हुनेगरी योजना छनौट गरी कार्यान्वियन भएको पाईएन । · सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा व्यवस्था भए अनुसार निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा नापी गरी प्रविधिकको सिफारिसका आधारमा भुक्तानी गर्नु पर्दछ । कार्यालयले निर्माण कार्यको नापीकिताव व्यवस्थित गरी राखेको छैन । साथै पालिकाले योजना सञ्चाल गर्नु अगाडि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने गरेपनि निर्माण कार्य गर्दा सो अनुसर भए नभएको अनुगमन गर्ने गरेको देखिएन । विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन भविश्यको प्रयोगका लागि समेत सुरक्षित राख्नुपर्नेमा दर्ता गरी अभिलेखिकृत गरेको देखिएन । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाई सेवा प्रवाह सवल र सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
३.३			**बजेट सीमा निर्धारण समिति :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम नगरपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, विषय र क्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितीलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा नगपालिकाले समितिको गठन गरेको छैन । ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ। **आय व्यय विवरण सार्वजनिक नगरेको ः**– स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा (४) मा कार्यलयले आफ्नो आय व्ययको विवरण प्रत्येक महिनाको ७ गते भित्र सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले आय व्यय विवरण सार्वजनिक नगर्दा मासिक आय र व्ययको यथार्थता एकीन गर्ने कार्यमा असर पर्नुको साथै	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			पारदर्शिता नहुने देखिन्छ । आय र व्ययको मासिक विवरण तयार गरी प्रत्येक महिनाको सात गते भित्र सार्वजनिक हुनु पर्दछ । **सेवा करार** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९५ मा कार्यालयले रु १ लाख रुपैंया भन्दा बढी शुल्क लाग्ने सुरक्षा, चिठ्ठीपत्र ओसार पसार, सरसफाई, टेलिफोन, विद्युत र धारा सञ्चालन र रेखदेख लगायतका सार्वजनिक निकायको दैनिक कार्य सञ्चालन गर्न अत्यावश्यक पर्ने सेवा करार लिनुपर्दा कुनै व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीसंग प्रतिस्पर्धाको आधारमा प्रस्ताब माग गरी त्यस्तो सेवा करारमा लिन सक्ने व्यवस्था छ । सो बिपरीत नगरपालिकाले ६५ जना कर्मचारी सोझै वार्ताद्धारा नियुक्ती गरी रु.१८३४६९००।०० खर्च लेखेको पाइयो । नियममा व्यवस्था भए अनुरुपको प्रक्रिया पूरा गरी प्रतिस्पर्धात्मक मुल्यमा सेवा करार लिनुपर्दछ । **न्यायीक समिति**– स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाकी ३ वटा र यो बर्ष थप भएको १८ विवाद दर्ता भएकोमा २१ वटा मात्र फछ्र्यौट भएको देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ । **उपभोक्ता समिति दर्ता नभएकोः** संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ अुनसार कुनै पनि सस्था बिधान सहित दर्ता नभएमा संस्थालाई कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । कार्यालयले यसवर्ष संझौता गरेका कुनैपनि उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुनेगरी दर्ता नभई स्थानीय रुपमा आयोजनालाइं बजेटपरेको आधारमा अस्थाई समिति गठन हुने र काम सम्पन्न पश्चात समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण सम्पन्न योजनाहरु अलपत्र भएमा जिम्मेवार बनाउन कठिनाइं हुने भएकोले स्थायी सयन्त्रमार्फत काम गनें गरी उपभोक्ता समितिको कार्यमा सुधार हुनुपर्दछ। **प्रगति विवरण**– स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७६ (३) मा गाँउपालिकाको कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति विवरण १५ दिन भित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । चौमासिक प्रगति विवरण तयार भएको देखिएन । प्रगति विवरण तयार नगरेबाट भए गरेको खर्चको यथार्थ विवरण को जानकारी नहुने देखिन्छ । गाँउपालिकाले कानूनमा व्यवस्था भएअनुसार तोकिएको समयमा प्रगति विवरण तयारी गरी पेश हुनु पर्दछ । **स–साना योजना छनौट** स्थानीय सरकार संचालन ऐन , २०७४ को दफा ७१ मा योजना तथा कार्यक्रम सहितको आय व्ययको बजेट सभाले पारित गर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले यस वर्ष सभाले ३६९ वटा पारित योजना मध्ये ३६८ वटा योजना ५० लाख भन्दा कमका र १ वटा योजना मात्रै ५० लाख भन्दा माथिका योजनाहरु छनौट भएको देखिन्छ ।यसरी स–साना योजनाहरु छनोट हुँदा बढी प्रतिफल दिन नसक्ने , दिगो योजनाहरु कार्यान्वियन नहुने, प्रभावकारी अनुगमन नहुने प्रशासनिक खर्च बढी हुने तथा दिगो एव गुणस्तरिय विकासमा वाधा पुग्ने र समग्र योजना कार्यान्वियनमा समेत समस्या हुने देखिन्छ ।पालिकाले योजना छनोट गर्दा उत्पादन र उत्पादक्त्व बढ्ने तथा आम नागरिकको जीवनस्तर माथि उकास्ने योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनु पर्दछ।नगरपालिकाले धेरै प्रतिफल दिनसक्ने ठुला योजनाहरु छनौट गरी योजनाको दिगोपनामा जोड दिइ धेरै स–साना योजना छनौट गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।यस वर्ष नगरपालिकाले सञ्चालन गरेका टुक्रे योजनाको विवरण निम्न छन ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

क्र.सं	योजनाहरु	जम्मा संख्या	विनियोजित रकम
१	१लाखसम्मका योजनाहरुको संख्या	६७	५६२५०००
२	१लाख देखि ५लाखसम्मका योजनाहरुको संख्या	१६५	२२७१००००
३	५लाख देखि १०लाखसम्मका योजनाहरुको संख्या	६१	४४२७९०००
४	१०लाख देखि २० लाखसम्मका योजनाहरुको संख्या	५३	६१८५१०००
५	२०लाख देखि ५०लाखसम्मका योजनाहरुको संख्या	२२	४८००००००
६	५०लाख भन्दा माथिकायोजनाहरुको संख्या	1	७००००००
जम्मा		**३६९**	**१८३१६५०००**

गुणस्तर परीक्षण - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११५(१) अनुसार सार्वजनिक निकायले आपुर्ति गरेका मालसामान सम्झौतामा उल्लेखित प्राविधिक स्पेशिफिकेसन र गुणस्तर वमोजिम भए नभएको निरीक्षण वा परीक्षण गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुनेकुनै पनि सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन।निर्माण सामग्रीको गुणस्तर परीक्षणको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सोझै खरिद: सार्वजनिक खरिद ऐन ,२०६३ को दफा ८ (२) प्रतिस्पर्धालाई सिमित गर्ने गरी खरिद प्रक्रिया अगाडी बढाउनु हुँदैन भन्ने व्यवस्था रहेको एवं दफा ८५(१ ख) मा तोकिएको सीमा भन्दा बढी रकमको एउटै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थावाट एक पटक भन्दा बढी सोझै खरिद गर्न नपाइने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले एउटै खरिद प्याकेजवाट खरिद गर्न सकिने मालसामान तथा सेवामा पाँच लाख भन्दा कमका टुक्रा बनाई खरिद गरेको छ । उल्लेखित उस्तै प्रकृतिका कामको टुक्रा पारी खरिद गरेको देखिएकाले कानुनमा भएको व्यवस्थाको पालना भएको देखिएन । सार्वजनिक खरिद ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना गरी खरिद कार्य गरिनु पर्दछ । केही उदाहरण देहायअनुसार छन ।

सि.नं.	आपुर्तीकर्ताकोनाम	खरीदकार्य	प्याननं.	खरीदपटक	जम्मारकम
१	अम्वेफर्निसिङ्ग गार्डेन	फर्नीचरतथा फर्निसिङ	६०१६९६९२७	३	६७८८२६
2	लजिकइन्फोटेक	मेसनरीऔजार खरीद	३०२८०१०६०	4	866183

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

3	डिग्रेबि एन शाईकुमारी कन्स्ट्रक्सन प्र लि	सडक सरसफाई	६०६५९२८९५	3	७१४२८५
4	नविनकृष्णा कन्स्ट्रक्सन प्रा.ली.	सडक सरसफाई	६०९७१५६८६	4	508397
6	न्यूशाइकुमारी एग्रोभेट सेन्टर	तरकारी बिउखरीद	६००२२०५३४	2	551000

उपभोक्ता समितिले गरेको खरिद – सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समितिवाट निर्माण वा सो सम्बन्धि सेवा प्राप्त गर्दा मितव्ययिता,गुणस्तरियता वा दिगोपन अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाको उद्देश्य रोजगारी सृजना गर्ने भएमा कार्य गराउन सकिने व्यवस्था छ।उपभोक्ता समितिवाट गराइएको निम्न कार्यहरुको फर्म कम्पनीहरुबाट खरीद विलको समेत भुक्तानी भएको देखिएकोले नियमानुसार देखिएन । उपभोक्ता समिति मार्फत फर्म/ कम्पनिवाट खरीद भएको कार्यको भुक्तानी हुँदा ऐन नियमको प्रक्रिया पुरा गरी खरीद कार्य नहुने, प्रतिस्पर्धा नहुने तथा गुणस्तरको समेत परिक्षण नहुने, खरीद कार्य मितव्ययी समेत नहुने हुँदा ऐन नियममा भएको व्यवस्था विपरित उपभोक्ता समितिवाट गराउने खरिद कार्यमा नियन्त्रण गरिनु पर्दछ ।

खरिद योजनाः सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ६ मा सार्वजनिक निकायले तोकिएको सीमा भन्दा बढी रकमको खरीद गर्दा तोकिए बमोजिम खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरीद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ७(३) मा कार्यालयका लागि एक खरिद ईकाई गठन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । नगरपालिकाले यो वर्ष वार्षिक खरिद योजना तयार गरेको नदेखिएकोले बर्षभरी कुन कुन सामान कति परिमाणमा आवश्यक पर्ने, कति सामान कहिले खरीद गर्ने र त्यसको उपयुक्त खरीद प्रकृया विधि के हुने जस्ता खरिद व्यवस्थापनका महत्वपूर्ण पक्षहरु सहितको योजना नहुँदा आवश्यकता बमोजिम खरीद गर्दै गएको एवं सार्वजनिक खरीद ऐन र नियमावलीको तोकिएको सीमा नाघ्न गई खरीद नियम तथा खरिद प्रक्रियामा सवैलाई सहभागी हुने समान अवसर सुनिश्चितता भएको नदेखिएकोले कार्यालयले खरिद व्यवस्थानमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । खरिद इकाई गठन नहुँदा खरिद कार्यको कमिकमजोरी हटाई मालसामान, निर्माण कार्य, परामर्श सेवा र अन्य सेवाको खरिदको गुणस्तर अभिवृद्धि गरी सोसम्वन्धी जिम्मेवारी बहन गराउन कठिन हुन्छ । खरिद इकाई गठन गरी खरिद कार्य व्यवस्थित तुल्याउने नगरपालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ।

वजेट तथा खर्चः नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८।७९ को वजेट रु ९३९९०९२८२.०२ मिति २०७८।०३।१० मा पेश भई २०७७।३।२४ सभावाट अनुमोदन तथा स्वीकृत भई अन्त्यसम्म रु.७९६२२०२७७.११ खर्च भएको छ । कुल वजेट मध्ये यस वर्ष आर्थिक तथा पुर्वाधार विकासमा २५.०५ प्रतिशत तथा सामाजिक, सँस्थागत विकास लगायत खर्चमा ७४.९५ प्रतिशत खर्च भएको छ ।

क्र. स.	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	४६००५०००	३३१२४७३५	७२
२	पूर्वाधार विकास	२५२७२६०००	१९९४४९२०५	७८.९२

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

३	सामाजिक विकास	५०२३५७०००	४४७६४४२६६.६३	८९.११
४	सुशान तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	१३१७६०००	९७८०११६	७४.२३
५	अन्य कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	1२५६४५२८२.२०	१०६२२१९५४.४८	८४.५४
जम्मा		**९३९९०९२८२.२०**	**७९६२२०२७७.११**	**१००**

दरवन्दी तथा पदपुर्ति अवस्थाः पालिकाको ३७ दरवन्दी मध्ये ३० स्थायी र १ अस्थायी समेत २४ पदपुर्ति भएको छ । त्यस्तै वडा कार्यालय तर्फ प्रशासन तथा प्राविधिक सहित २८ दरवन्दी रहेकोमा २३ स्थायी, १ अस्थायी करार ३ समेत २७ पद पुर्ति भएको छ । नगरपालिकाले तयार गरेको नीति, कार्यक्रम र वजेट कार्यान्वयन गरी प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्न रिक्त दरवन्दी लोकसेवा आयोग मार्फत नियमानुसार पदपुर्ति हुनु पर्दछ ।

चौमासिक खर्चः वार्षिक कार्यवोझलाई सरल रुपमा सम्पन्न गर्न चौमासिक रुपमा कार्यलक्ष्य तथा कार्यक्रम तयार गरी सम्पन्न गर्नु पर्दछ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । विवरण अनुसार चौमासिक खर्च प्रणाली तेश्रो चौमासिक र वर्षान्तमा धेरै रहेको छ । तेश्रो चौमासिक तथा आषाढ मसान्तमा हतारमा काम गराई सम्पन्न गर्दा गरेको कार्य गुणस्तरीय र दिगो नहुन सक्दछ । चौमासिक रुपमा कार्यलक्ष्य तय गरी सोहि अनुसार समयमा कार्यसम्पन्न गरी प्रगति हासिल गर्नु पर्दछ ।

क्र.स.	बजेटउपशिर्षक	**कुल खर्च**	**चौमासिक खर्च**			
			प्रथम चौमासिक	**दोस्रो चौमासिक**	**तेश्रो चौमासिक**	**आषाढ महिना**
१	चालू खर्च तर्फ	४६७८७५५७४.11	११९७४२७४१.४३	१३३९०४६८०.20	११४२२८१५२.४८	१५२३०९६१२.४८
२	पूँजिगत खर्च तर्फ	३२८३४४७०३	२१२६९०	३४९८८०७६.९६	२९३१४३९३६.०४	१६३५६२८९२.०४
	जम्मा	796220277.११	११९९५५४३१.४३	१६८८९२७५७.१६	५०७३७२०८८.52	३१५८७२५०४.५२
	प्रतिशत	100	१५.०६	२१.२१	६३.७२	३९.67

नगरपालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार शुत्र प्रणाली तर्फ बार्षिक रु. 796220277.११निकासा भएकोमा प्रथम चौमासिकमा रु.११९९५५४३१.४३ अर्थात१५.०६ प्रतिशत, दोश्रो चौमासिकमा २१.२१ प्रतिशत रु. १६८८९२७५७.१६, तेश्रो चौमासिकमा ६३.७२ प्रतिशतरु. ५०७३७२०८८.52र आषाढ महिनामा

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			३९.67प्रतिशत रु. ३१५८७२५०४.५२खर्च भएको देखिएको छ । तेश्रो चौमासिक र असार महिनामा कुल खर्च तथा पूँजिगत खर्च बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रम प्राप्त भए पछि प्रथम चौमासिक भित्र खरिद सम्झौता नगरी आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्र काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा समेत प्रतिकुल असर पर्न सक्ने हुँदा नियमानुसार समयमा नै सम्झौता गरी कार्यतालिका अनुसार समयमानै निर्माण तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनु पर्दछ। **आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा**: प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो आन्तरिक कारोवार, आन्तरिक जाच एवं आर्थिक कार्य प्रणाली प्रभावकारी र व्यवस्थित गराउन आन्तिरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गर्नुपर्ने व्यबस्था भएपनि आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन भएको छैन । आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठनको अभावमा आर्थिक कारोवार अव्यवस्थित भई वित्तीय जोखिम वढ्ने संभावना रहन्छ । तसर्थ यस नगरपालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षण शाखा गठन गरी आर्थिक कारोवारको यथार्थता एवं वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गर्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ । **आन्तरिक लेखापरीक्षणः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक चौमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ।नगरपालिकाले यस वर्षको समपुरक,वित्तीय सामानिकरण अनुदान,विशेष अनुदान र आन्तरिक आय तर्फको कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । कानुनमा तोकिए बमोजिम सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।	
४			**आय लेखाङ्कनका व्यहोरा** **आन्तरिक आय:** पालिकाले यस वर्ष रु ३ करोड राजश्व आम्दानी प्राप्त गर्ने लक्ष्य लिएकोमा निम्नानुसार रु १ करोड ६७ लाख १९ हजार प्राप्त गरेको छ । उक्त आम्दानी अनुमान गरे भन्दा ४५ प्रतिशतले कमि हो । आयको प्रक्षेपण यथार्थपक देखिएन । भुमि तथा मालपोत कर १७ लाख १८ हजार र घर बहाल कर रु २१लाख २४ हजार, अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क वापत रु ३२ लाख ४२ हजार लगायत देहाय अनुसार समावेश रहेको छ । केन्द्रिय लेखाको लेखाङ्कन प्रणाली र सफ्टवेयरको आम्दानी विवरण दैनिक, साप्ताहिक, मासिक र वार्षिक रुपमा समेत रिकन्साइल गर्ने गरेको देखिएन । यसबाट कुल आयको वास्तविक अवस्था यकिन नहुने, वैंक सफ्टवेयर र खातामा देखाएको आम्दानीमा फरक पर्ने जस्ता अवस्था भई आय लेखाङ्कन वास्तविक नहुने देखिन्छ । निश्चित अवधि भित्र अनिवार्य रिकन्साइल गरी आय चुहावट भए नभएको पत्ता लगाई यकिन गरी लेखाङ्कन गर्ने प्रणाली विकास गर्नुपर्दछ ।नदि जन्य प्राकृतिक श्रोतको आम्दानी रु ३१,४९,८४०।०० आम्दानी गरी बाँडफाँड गरी रु १८८९९०४ नगरपालिकालीले आम्दानी जनाएको छ । आन्तरिक आम्दानीका थप क्षेत्र पहिचान गरी आन्तरिक आम्दानीको क्षेत्र दायरा फराकिलो गराउनु पर्दछ । यस वर्ष संकलन गरेको राजश्वको शिर्षगत विवरण देहाय अनुसार छन्:	

आय शिर्षक	अनुमान	आम्दानी	आय प्रतिसत
भुमिकर/मालपोत	11500000	1718679	14.95

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम

घरवहाल कर	2500000	2124479.9	84.98
अन्य कर	2500000	168748	6.75
न्यायिक दस्तूर	30000	7800	26.00
परीक्षा शुल्क	150000	7000	4.67
अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	2500000	3242231	129.69
नक्सापास दस्तुर	2300000	1280753	55.68
सिफारिश दस्तुर	400000	68270	17.07
व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	100000	33800	33.80
नाता प्रमाणित दस्तुर	75000	67200	89.60
व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	2500000	1806657	72.27
न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	125000	0	0.00
प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	80000	118000	147.50
प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	800000	726450	90.81
अन्य राजस्व	3440000	607345.6	17.66
बेरूजू	1000000	4742152.8	474.22
	30000000	16719566.25	55.73

नगरपालिका क्षेत्रको स्थलगत अवलोकनसमेत गर्दा यस पालिका क्षेत्रमा खानिमा अधारित ढुङ्गा,गिट्टी,वालुवा रोडा समेतको राम्रो स्रोत उपलब्ध भएको देखिन्छ । बाह्य ठेक्का व्यावसायीले प्रशस्त मात्रामा त्यस्ता प्राकृति स्रोतको दोहन गरी रहेको तर स्रोतको दोहन मुताविक नगरपालिकाले आम्दानी गर्ने गरेको पाइएन । यस प्रकार प्राकृतिक स्रोतको दोहन मुताविक नगरपालिकाले आम्दानी गर्ने गरेको पाइएन । यस प्रकार स्रोत प्रयोग गरेको निर्माण व्यवसायी,व्यक्ति तथा संस्थासंग नगरपालिकाले प्रदेश सरकारले निर्धारण गरेको दररेटमा,प्रयोग गरेको परिमाण गणना गरी असुल गर्नुका साथै अगामी दिनमा समेत प्राकृतिक स्रोतको उचित दोहन र स्रोतबाट आम्दानी प्राप्त गर्न अनुसरण गर्नुपर्ने देखियो ।आफ्नो नगरक्षेत्रको प्राकृतिक स्रोतको उपयोग वापत आम्दानी गर्नुपर्दछ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			आय लेखाङ्कन : पालिकाले यस वर्ष रु. १६७१९५६६।२५ राजश्व आम्दानी गरेको छ । पालिकाले आन्तरिक राजश्व तर्फ विद्यूतीय माध्यम प्रयोग नगरी पालिकावाट भएको सेवा प्रवाह अनुसार आम्दानी भिडान नगरी जारी भएको नगदी रसिदवाट प्राप्त राजश्व वैंक दाखिला गरी पेश भएको वैंक भौचरको आधारमा आम्दानी लेखाङ्कन गर्ने गरेको देखियो । यसबाट कुल आयको वास्तविक अवस्था यकिन नहुने, वैंक सफ्टवेयर र खातामा देखाएको आम्दानीमा फरक पर्ने जस्ता अवस्था भई आय लेखाङ्कन वास्तविक नहुने देखिन्छ । निश्चित अवधि भित्र अनिवार्य रिकन्साइल गरी आय चुहावट भए नभएको पत्ता लगाई यकिन हुने गरी राजश्व आम्दानी सम्वन्धमा विद्यूतीय माध्यम विकास तथा प्रयोग गर्नुपर्दछ । लेखापरीक्षणको क्रममा आय खाताको मौज्दात र वैक भौचरका आधारमा आयको वैंक नगदी कितावमा भएको प्रविष्टि वाहेक सवै रसिद, भौचर, आम्दानी लेखाङ्कन आदिको परीक्षण गरिएको छैन । पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ गरी राजस्व संकलन र दाखिला प्रभावकारी भरपर्दो र पारदर्शी वनाउनु पर्दछ । **राजश्व अभिलेखः** पालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न वनेको ऐन, २०७४ को दफा १३(२) मा राजश्वको लगत तथा लेखा राख्ने तथा फाटवारी पेश गर्ने, लेखापरीक्षण गराउने र त्यसको अभिलेख राख्ने उत्तरदायित्व प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । पालिकाले सवै वडा मार्फत नगदि रसिदका आधारमा आय संकलन गर्दै आएको छ । नगरपालिकाले रसिद नियन्त्रण खाता राखेको भएपनि आर्थिक वर्ष समाप्ति पछि नियमित रुपमा रसिद व्यवस्थान गरेको देखिएन । नगदि रसिद मार्फत वडा तथा नगरपालिकामा कार्यालयले संकलन गरी बैंक दाखिला गरेको आयको वास्तविक अवस्थाका सम्वन्धमा अनुगमन तथा नियन्त्रणको प्रभावकारी संयन्त्र निर्माण गरी व्यवस्थापन गरेको पाइएन । मालपोत जस्ता आयका क्षेत्रको लगत राखी वार्षिक लक्ष्य अनुसार आय संकलन गर्नुपर्नेमा लगत नराखेकाले उठ्नुपर्ने आय उठेको सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन। नगरपालिका क्षेत्रका प्राकृतिक सम्पदा बेचविखन गरी आय आर्जन गर्ने सम्वन्धमा दीर्घकालिन योजना तयार गरेको छैन । पहिचान गरी आय सम्झैता गरेका कार्यको समेत नियमित अनुगमन गरी वातावरणिय प्रभाव मुल्याङ्कन गरेको छैन । आय संकलन तथा व्यवस्थापनका लागि अनुगमन संयन्त्र र प्रविधिको प्रयोग नभएकाले सवै आय संकलन भई नगरपालिकाको कोषमा दाखिला भएको अवस्थाका सम्वन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।विश्वाशिलो र भरपर्दो प्रणालीको अभावले आम्दानी तथा राजस्वका सम्वन्धमा लेखापरीक्षण राय व्यक्त गर्न सकिएन । आय व्यवस्था अनुमानयोग्य, पारदर्शि, भरपर्दो तथा विश्वसनिय बनाउन आय संकलन तथा व्यवस्थापनको भरपर्दो प्रणाली विकास गर्नुपर्दछ । **कर्मचारी कल्याण कोष** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानिय तहले स्थानीय सेवाको दरबन्दीमा कार्यरत कमचारीले खाई पाईआएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम जम्मा गरी सो रकम बराबरले आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर नगपालिकाले नियमानुसार कोष बनाई कर्मचारीको अवकाश पछी भुक्तानीको लागि व्यवस्था गरेको देखिएन । कानूनमा भएको व्यवस्था वमोजिक कोष सञ्चालन गरिनु पर्दछ ।	
५			**कृषि लक्षित कार्यक्रम लगायतका व्यहोरा**	
५.१			**कृषि लक्षित कार्यक्रम** : संघिय सशर्त कार्यक्रम तर्फ कृषि साझेदारी अनुदान, साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम, तरकारी वालीका साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम, प्याज गानो उत्पादन कार्यक्रम, रैथाने वाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम, अदुवा वेसार खेती कार्यक्रम, खाद्यान्न बालीको उन्नत विउ उपयोगमा मूल्य अनुदान कार्यक्रम, खडेरी संवोधनका लागी हिउदे बालीको उन्नत विउ वितरण कार्यक्रम देहायअनुसार कार्यक्रममा रु.७३ लाख ९ हजार खर्च गरी १०५१ व्यक्ति तथा समूह लाभान्वित भएको जनाएकोमा उक्त कार्यक्रमवाट कृषि उत्पादन र कृषकको जीवनस्तरमा सुधार आउने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ भन्ने विश्वस्त हुने आधार देखिदैन। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय अनुसार छन् :	

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

सि नं	कार्यक्रमको नाम	लाभग्राही समूह सहकारी फर्मको संख्या	लाभग्राही संख्या	खर्च रकम
१	कृषि साझेदारी अनुदान		११७	१५०००००
२	साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम	६	१७६	१२०००००
३	तरकारी वालीका साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम संचालन		३५०	११३४७८१
४	प्याज गानो उत्पादन कार्यक्रम		१०२	१००००००
५	रैथाने वाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम	११		१३५००००
६	अदुवा वेसार खेती कार्यक्रम	१४		३४९३०४
७	खाद्यान्न बालीको उन्नत विउ उपयोगमा मूल्य अनुदान			५००६४०
८	खडेरी संवोधनका लागी हिउदे बालीको उन्नत विउ वितरण	१	३०६	२७५०००
जम्मा				७३०९७२५।००

शिक्षा तर्फः पालिका अन्तर्गत आधारभुत तहसम्म अध्ययन हुने ३९ वटा, माध्यामिक तहसम्म अध्ययन हुने १६ वटा, थप १ वटा वालविकास समेत ५६ वटा सरकारी विद्यालय रहेका छन् ।५६ विद्यालयमा पालिकाले निर्धारण गरेको समेत कुल ४०० दरवन्दी रहेकोमा २२७ करार समेत १७३ पदपुर्ति भएको छ । पालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरुमा आर्थिक वर्ष भर संघिय सशर्त वजेटवाट निम्नानुसार रु २१ करोड ११ लाख ७५ हजार तलव भत्ता लगायतमा निकासा भएकोमा आर्थिक वर्ष २०७७।७८ मा सामाजिक परिक्षण र लेखापरीक्षण नभएको, पाठ्य पुस्तक, छात्रवृति, हाजिरी अनुसार दिवा खाजा लगायत अनुदान वितरण तथा विद्यार्थिको शैक्षिक अवस्था सम्वन्धमा नगरपालिकावाट अनुगमन भएको देखिदैंन । सामाजिक लेखापरीक्षण, आर्थिक कारोवारको लेखापरीक्षण तथा अनुदानको उचित प्रयोग र प्रभावकारी शैक्षिक अवस्था भए नभएको अनुगमन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

क्र सं	विद्यालय अनुदान	रकम
१	पाठ्य पुस्तक	५१८२९९६
२	छात्रवृति	२९५३०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			<table><tr><td>३</td><td>शिक्षक तथा कर्मचारी तलव भत्ता</td><td>१७५०३३०००</td></tr><tr><td>४</td><td>दिवा खाजा</td><td>१२४१७०८५</td></tr><tr><td>५</td><td>परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा ८</td><td>३२९४३९०</td></tr><tr><td>६</td><td>शिक्षण सिकाई सामाग्री अनुदान</td><td>३६७२९६९</td></tr><tr><td>७</td><td>शैक्षिक सुधार</td><td>७४४२०००</td></tr><tr><td>८</td><td>इन्टरनेट जडान, लेखापरीक्षण तथा सामाजिक परीक्षण</td><td>११८००००</td></tr><tr><td></td><td>**जम्मा**</td><td>**२१११७५०००**</td></tr></table>	
५.२			**राजश्व बाँडफाँडवाट शिक्षकको तलब भत्ता** – अतर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ९ ले स्थानीय तहलाई स्वीकृत दरबदी भित्रका शिक्षकको तलब भत्ता बापत सर्शत अनुदान उपलध गराउने व्यवस्था छ। कुनैपनि दरबदी तथा राहत अनुदान कोटा नरहेका स्वीकृत दरबन्दी वेगरका शिक्षक नियुक्त गरी वित्तीय सामानिकिकरण अनुदानवाट यस वर्ष विभिन्न ४० विद्यालयका ८२ शिक्षकहरुलाई रु१९५७८०००।०० भुक्तानी गरेको रकम नियमसंगत देखिदैन साथै नियुक्त भएका शिक्षकहरु स्वतन्त्र ढंगले प्रतिस्प्रधात्मक प्रक्रियवाट छनोट नहुने अवस्थाले विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरमा समेत असर पुर्‍याउने देखिन्छ। सम्पूर्ण विद्यालयको शिक्षक विद्यार्थी अनुपात विश्लेषण गरी व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी आवश्यक देखिएको दरबन्दिमा प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यमा योग्य शिक्षक नियुक्त गरिनु पर्दछ।	
६			**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम लगायतका व्यहोरा**	
६.१			**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** : कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना(सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७७ को दफा ६ अनुसार स्थानिय तहले पुर्ण रुपमा ज्यालामा आधारित भई दफा ५ अनुसार प्राथमिकीकरण सहित एक सय दिनको रोजगारी सुनिश्चितता हुने गरी दफा ४ वमोजिमका आयोजना छनौट तथा कार्यान्वियन गर्नु पर्दछ । आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम ९६ वटा योजना सञ्चालन गरी रु ३८३२२४८६।०० खर्च भएको र उक्त कार्यक्रम मार्फत ८९५ जनाले ६६२३४ दिन अर्थात प्रति श्रमिक ७४ दिन रोजगारी प्रदान गरेको देखिन्छ। १०० दिन रोजगारी प्रदान गर्ने भनिए पनि ७४ दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृर्जना भएको देखिंदैन । **मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमतर्फः** मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७ को वुँदा नं ३ मा उल्लेखित उद्देश्य प्राप्त गर्न वुँदा नं ४ मा उल्लेखित प्रावधानमा रहि अनुसुचि १ अनुसार ९ क्षेत्रमा सञ्चालन हुने आयोजना ६० प्रतिशत श्रममा आधारित रहि रोजगारीका अवसर श्रृजना गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्विकृत गरेको	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
कार्यक्रम सम्पन्न गर्न स्विकृत भएको लागत अनुमान अनुसार ३० प्रतिशत भन्दा वढी हुने गरी पूँजिउन्मुख मालसामान खरिद, स्क्याभेटर प्रयोग, सवारी साधन प्रयोग गरी ढुवानी गर्ने जस्ता कार्य तथा खरिद समावेश भएको देखियो । जसले वास्तविक रोजगारी श्रृजना नभई उपभोक्ता समितिले पूँजिगत प्रकृतिका कार्य गर्न सहायक रुपमा ठेक्का व्यवस्थापन गरी कार्य सम्पन्न गरेको व्यहोरा विलभरपाई परिक्षणवाट देखिन्छ । साथै उपभोक्ता समितिले पेश गरेका विलभरपाईमा उल्लेखित पूँजिगत सामानको मुल्य पालिकाको दररेट भन्दा वढी उल्लेख भएको तथा प्रयोग गरेको परिमाण समेत नापि कितावसँग भिडान हुने देखिदैन ।यस वर्ष २३ योजना सञ्चालन गरी ३१२ जनालाई २२१२४ दिन यथार्थ प्रति श्रमिक ७०.९१ दिन रोजगार सिर्जना गर्ने कार्यक्रम मार्फत रु.२३२१११८४ खर्च गरेको छ । दिगो रोजगारी सिर्जना हुने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनु पर्दछ ।यस वर्ष सञ्चालन गरेका कार्यक्रम र रोजगारीको अवस्था देहायअनुसार छन् :
<table>
<tr><th>सि.नं</th><th>कार्यक्रमको नाम</th><th>रोजगारी संख्या</th><th>रोजगार दिन</th><th>खर्च रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td>गैर आवाशिय भवन निर्माण</td><td>२७</td><td>१६४३</td><td>२८१७०००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>सडक तथा पुल निर्माण</td><td>१९७</td><td>१५३४३</td><td>१५६८९२६४</td></tr>
<tr><td>३</td><td>तटबन्ध तथा बाध निर्माण</td><td>२४</td><td>१६१५</td><td>६५००००</td></tr>
<tr><td>४</td><td>खानेपानी संरचना निर्माण</td><td>२४</td><td>१०६०</td><td>१५८९९२०</td></tr>
<tr><td>५</td><td>अन्य सार्वजनिक निर्माण</td><td>४०</td><td>२४२३</td><td>२४६५०००</td></tr>
<tr><td colspan="2">जम्मा</td><td>३१२</td><td>२२१२४</td><td>२३२१११८४</td></tr>
</table>
सार्वजनिक सुनुवाईः स्थानीय तहले भुक्तानी गरेको रकम र बुझिलिनेहरुको नामावली स्थानीय तहका कार्यालयका अतिरिक्त सम्बन्धित वडा कार्यालयमा समेत सार्वजनिक गर्नुपर्ने र वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने गरी कार्यविधिले व्यवस्था गरेको छ । सार्वजनिक सुनुवाईमा प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरु मध्ये आफूले सक्ने कुराहरु सम्बोधन गरी नसकिने खालका सुझाव तथा गुनासाहरु सम्बोधनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनु पर्नेमा सो गरेको पाइएन । सुनवाई नगरी लाभग्राही सुची अनुसार भत्ता वितरण गरेको छ ।
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
६.२			**दुर्घटना बिमा**:- मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि,२०७८ को दफा ११ को उपदफा २(१) बमोजिम कन्टिजेन्सी रकमबाट श्रमिकको सामुहिक दुर्घटना बिमामा खर्च गर्न पाउने व्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले कन्टिजेन्सी रकम रु.४५४५३२।- बाट आयोजनाको अनुगमन,मुल्यांकन,सामुहिक दुर्घटना बिमा,प्राविधिकको पारिश्रमिक र प्रशासनिक शिर्षकमा खर्च गर्ने व्यवस्था भएकोमा श्रमिकको सामुहिक दुर्घटना विमा नगरी खर्च गरेकोले निर्देशिका वमोजिम बिमाके व्यवस्था गर्नु पर्दछ । **ज्यालामा बढी भुक्तानी** : मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि,२०७८को दफा ७ बमोजिम श्रमिकको ज्याला तथा सामग्री लागत अनुपात अनुसूची ५ बमोजिम हुने व्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले केही आयोजनाहरुमा सामग्रीको अनुपात भन्दा ज्यालामा बढी भुक्तानी गरेको देखिन्छ । नगरपालिकाले कुनै आयोजनामा सामग्री बढी लागेको र कुनैमा कम लागेको र खास गरी वास्तविक लागतको अनुपातमा ज्याला र सामग्रीमा भुक्तानी गरेको जनाए तापनि यसरी नियम विपरित ज्यालामा बढी भुक्तानी भएको रु २७६३२६६।– निर्देशिका बमोजिम खर्च गर्नु पर्दछ ।	
७			**औषधी खरिद लगायतका व्यहोरा** **औषधी खरिद** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले सिलबन्दि दरभाउपत्र मार्फत रु.२५००००।०० का औषधि खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः क) खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको । ख) आपूर्ति हुने औषधि डव्लु.एच.ओ. र जीएपपि सटिफइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको । ग) औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको । घ) औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको । तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ । त्यस्तै गरी म्याद गरेको र वितरण भइ बाँकी रहेका औषधीको विवरण तयार गरी सम्बन्धि आपूर्तकबाट फिर्ता गरी प्रतिस्थापन औषधी प्राप्त गर्नुपर्दछ । **१ समिति गठन-** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(१) मा प्रत्येक स्थानीय तहले अध्यक्ष तथा प्रमुखको अध्यक्षतामा बढीमा १५ जना सदस्य रहेको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले ऐनमा तोकिएबमोजिमको समितिका ६ वटा बैठक वसी मनसुनजन्य विपदवाट क्षति भएका घरहरु पूननिर्माण तथा पुनर्सस्थापनाको जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा पठाउने निर्णय, कोभिड प्रभावितलाई राहात प्रदान गर्ने निर्णय गरेको देखिन्छ । ऐनमा तोकिएबमोजिम समितिलाई थप क्रियाशिल बनाउनुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			क कार्य योजना - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा परिषद्/कार्यकारी/प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकीकृत क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सबै पक्षको समन्वय र संलग्न गराउने, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने, प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार र राहत व्यवस्था गर्ने, ऐन बमोजिम कार्य गरे/नगरेको अनुगमन गर्ने, विपद् सूचना प्रणाली विकास र सञ्चालन, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने, विपद् घरपरिवारको पहिचान गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था र कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयारी गरी लागू गर्ने/ गराउने सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले ऐन तथा नियमावलीमा तोकिएका कार्यहरू गरेको पाइएन । ऐन तथा नियमावलीको पालना गर्नु/ गराउनु पर्दछ । **ख विपद्** व्यवस्थापन कोष – विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २३(१४) मा विपद् व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन कोष रहने र कोषमा रहने रकम तथा कोषको सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धित स्थानीय तहले बनाएको नियममा तोकिएबमोजिम हुने व्यवस्था छ । पालिकाले गत वर्षको मौज्दात समेत रु. २५०६७३९ आम्दानी भएकोमा खर्च नभइ बाँकी रु. २५०६७३९दे खिन्छ। ऐन तथा नियममा भएको व्यवस्था वमोजिम विपद् व्यवस्थापनका क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनु पर्दछ । **ग वार्षिक प्रतिवेदन** – विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ । **सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण, उपयोग तथा हक हस्तान्तरण -** स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक जग्गा सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।यस सम्वन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ: नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक जग्गा सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको/अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको जग्गा सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नु/गराउनु/अभिलेख राख्नु पर्दछ । **नगद अनुदान :** नगरपालिकाले कोभिड १९ को महामारीवाट प्रभावित अति विपन्न परिवारका सदस्यहरुलाई वडा अध्यक्षको सिफारिसमा ५३७ जना लाई प्रति व्यक्ति रु. १० हजारका दरले जम्मा रु.५३ लाख ७० हजार भुक्तानी गरेको छ । उल्लेखित परिवार वास्तविक पिडित भएको वडा सिफारिस वाहेक अन्य आधार देखिदैन।अनुदान वितरण गर्दा वास्तविक पिडितको पहिचान हुने गरी वितरण गरिनु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८			**दिवा खाजा** **दिवा खाजा** :- नगरपालिकाले दिवा खाजाका लागि प्रति विद्यार्थी रु १५ का दरले भुक्तानी गरेकोमा निम्न विद्यालयहरुमाइ .एम .आइ .एस.मा इन्ट्री गरिएको विद्यार्थि संख्या भन्दा बढी खाजा भत्ता निकासा भएकोले निम्न विद्यालयहरुबाट रु **२२०५००**/- असुल गर्नुपर्ने रु	२२०,५००

सि नं	विद्यालयको नाम	बढी विद्यार्थी संख्या	चौमासिक	दिन	दर	रकम
१	जनजागृति आ वि घुयालीडाँडा	४३	(प्रथम,दोस्रो चौमासिक)	१२०	१५	७७४००
२	चन्द्रनाथ आ वि डाँगीचौर	७७	(प्रथम,दोस्रो चौमासिक)	१२०	१५	१३८६००
३	ज्ञानपुन्ज आ वि झिमडाँडा	५०	(तेस्रो चौमासिक)	६०	१५	४५०००
जम्मा						**२२०५००**/-

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
९			**अग्रीम कर** कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान:- गो भौ नं ६३-०७८।१०।१४ नगरपालिकाले उल्लेखित र विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान वापत रु ४५५००००/- भुक्तानी दिएकोमा उक्त रकम सम्बन्धित क्षेत्रमा खर्च गरेकोले अग्रिम कर वापत रु ५८३१७/- कट्टा नगरेकोले असुल हुनुपर्ने रु सि नं | विद्यालयको नाम | कार्यक्रम | रकम रु | कर रकम १ | पशुपति मा वि रातामाटा | विज्ञान प्रयोगशाला | ६५०००० | ८६३१ २ | सरस्वती मा वि सल्ले | आइ सि टी | ६५०००० | ८६३१ ३ | मालिका मा वि चुन | विज्ञान प्रयोगशाला | ६५०००० | ८६३१ ४ | वाल कल्याण मा वि सोलावाङ्ग | आइ सि टी | ६५०००० | ८६३१ ५ | जनकल्याण मा वि रामपरखा | विज्ञान प्रयोगशाला | ६५०००० | ८६३१ ६ | प्रभात मा वि दोपाङ्ग | पुस्तकालय | ६५०००० | ८६३१ ७ | शाही कुमार आ वि थर्के | आइ सि टी | ६५०००० | ८६३१ जम्मा | | | ४५५०००० | ५८३१७/-	५८,३१७
१०	290	२०७९-३-२१	**सेनिटरी वितरण** **सेनिटरी वितरण नगरेको :-** नगरपालिकाले जस्मिन हाइजिन प्रोडक्ट प्रा लि बाट खरिद गरी विद्यालयका छात्रालाई वितरण गर्ने भनिएका सेनिटरी प्याड रु ६५२२० थान वितरण गरेको छैन । खरिद गरेको लामो समयसम्म प्रयोग नहुदाँ प्याडको गुणस्तरमा ह्रास आउने तथा सक्रमण समेत हुन सक्ने भएकोले समयमै सम्बन्धित विद्यालयलाई हस्तान्तरण गरी छात्राहरुलाई वितरण गरिनुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
११	183	२०७८-१०-८	**विल भरपाइ वेगर** **विल भरपाइ वेगर खर्च** :- आर्थिक कार्यविधि तथा वितिय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९ बमोजिम सरकारी रकम खर्च गर्दा खर्चको बिल भरपाई राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस नगरपालिकाले देउती बज्यै कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लार्यस प्रा.ली. टोका ३ काठमाण्डौलाई रु १८९९५३०/- को तारजाली खरिद गरी भुक्तानी भएकोमा सम्झौता बमोजिम ल्याट टेस्टको रु २५०००/- पि.एस. वापत भुक्तानी भएकोले ल्याट टेस्टको प्रमाण पेश भए तापनि उक्त ल्याबको बिल भरपाई पेश नभएकोले उक्त प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु	२५,०००
१२			**हेभी मेशिन** **हेभी मेशिनको प्रयोग:-** सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ९७(९) अनुसार उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट संचालित हुने निर्माण कार्यमा एस्काभेटर र डोजर जस्ता हेभि मेसिनको प्रयोग गर्न सकिने छैन भनि उल्लेख छ । साथै लागत अनुमानमा तयार गर्दा हेभि मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जखिम प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिसमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिइ त्यस्तो मेसिन तोकिएको परिमाणको लागि प्रयोग गर्न सकिने तर यसै उपनियमको उपनियम(९) को प्रतिवन्धात्मक वाक्याँशमा यस नियम विपरित हेभी मेसिन प्रयोग भए त्यस्तो उपभोक्ता समितिको वा लाभग्राहीको समुदायको समयमै सम्झौता रद्ध गर्नुपर्ने समयको प्रावधान रहेको छ । देहायको उपभोक्ता समितिको भुक्तानीमा हेभी मेसिनको संचालन र डोर हजारी समेतको समावेश हेभि मेसिनको अधिक उपभोग गरेको सम्बन्धमा गणना गरी असुल गर्नुपर्ने देखिएको रु	१,४३६,८४३

सि नं	भौ नं मिति	कार्यक्रम	उपभोक्ता समिति	भुक्तानी रकम रु	मेशिन उपकरणको प्रयोग	रकम रु	अनुपातिक कट्टी नभएको कम्तिमा १०% दस्तर रु	कैफियत
१	६४-०७९।३।२५	छेलवाङ्ग पातलखोला सडक निर्माण	छेलवाङ्ग पातलखोला सडक निर्माण उ स	४३९२२९१	जनता कन्स्ट्रक्सन तुल्सीपुर दाङ्गको एक्साभेटर ७९२६घण्टा रु३६५७.९५ को दरले	४८६५१००	४३९२२९.१०	अनुपातिक
२	३५-०७८	ग्यामखोला छेलवाङ्ग	ग्यामखोला छेलवाङ्ग	९७००	जनता कन्स्ट्रक्सन तुल्सीपुर दाङ्गको एक्साभेटर २३घण्टा रु ३६५७.९५को दरले	९६३१	९७०००	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	।१२। २९	सडक निर्माण	सडक निर्माण उ.स.	००		०१. ६५		
३	२२-०७८ ।१२। १३	रोटी चापाकोट ओख्रेना सडक निर्माण	तिर्थ टोल विकास संस्था मुनपा ७	४८ ५० ०० ०	जय जे के कन्स्ट्रक्सन प्रालिको एक्साभेटर ११७३ घण्टा रु ३६५७.९५ दरले(विजक मिति२०७८।११।३०)	४८ ४८ ५७ ६.१ ५	४८५०००	दुवै योजना संस्था अध्यक्ष श्रीकुल बहादुर कुंवरले क्रमश २०७८।८।१६ र २०७८।९।१८ मा सम्झौता गरेको ।
४	३४-०७८ ।१२। २९	रोटी ओअरेनि काउलेनी सडक निर्माण	तिर्थ टोल विकास संस्था मुनपा ७	९७ ०० ००	डिग्रे वि एन शाइकुमारी कन्स्ट्रक्सन प्रा लि को एक्साभेटर २३४ घण्टा रु ३६५७.९५ दरले (विजक मिति २०७८।११।२६)	९६ ७२ ३५. १५	९७०००	
५	५७-०७९ ।३। २२	रिनदह कर्माधुरी सडक निर्माण	सडक निर्माण उपभोक्ता समिति	३१ ८६ १४ १		१३ ५० १६ ४.५ ९	३१८६१४	
जम्मा							१४३६८४३	

१३

शेयर लगानीका व्यहोरा

शेयर लगानी : कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय, त्रिपुरेश्वर काठमाण्डौमा लि.न. १९६३१५ मा दर्ता भएको स्यार्पु पावर कम्पनि लिमिटेडमा संस्थापक शेयरधनिको रुपमा देहाय अनुसारका ६ स्थानीय तह र जिल्ला समन्वय समिति समेतको २ लाख ७५ हजार शेयरको प्रति शेयर रु.१०० दरले रु. २,७५,००,०००.०० को संस्थापक लगानि निर्धारण गरेको मध्ये २०७६।६।१० सम्म रु. १,४१,७२,४८५.०० शेयर लगानी वापत पावर कम्पनि लिमिटेडको नाममा रकम पठाइसकेको देखिन्छ । लिमिटेड कम्पनिमा लगानी गर्ने र प्रतिफल सम्वन्धमा संस्थापक शेयरधनीको रुपमा रहेका स्थानीय तहले साझा अवधारणा तयार गरेको देखिएन । नाफामुलक लिमिटेड कम्पनिमा लगानी गर्ने सम्वन्धमा सेवा प्रदायक तहले समिक्षा गर्नुपर्ने देखिन्छ । शेयर लगानीको रुपमा खर्च लेखाङ्कन गरेको रकम कतिपय स्थानीय तहले आयव्यय विवरणमा शेयर

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			लगानीको रुपमा देखाएका छैनन् । यसबाट वित्तिय विवरणमा लगानी लेखाङ्कन नभएको अवस्था छ । वित्तिय विवरणमा लगानी प्रतिविम्वित गर्नेगरी सुधार गर्नुका साथै शेयर प्रमाण पत्र प्राप्त गर्ने र उक्त कम्पनी संचालनको साझा अवधारणा तय गरी प्रतिफलयुक्त तवरले उत्पादन संचालनमा समेत अग्रसर हुनुपर्दछ ।	

क्र. स.	स्थानीय तह	शेयर कित्ता	भुक्तानी भएको (रु)	भुक्तानी बाँकी (रु)
1.	आठबिसकोट	६००००	१००००००.००	५००००००.००
2.	मुसिकोट	३००००	३००००००.००	०
3.	चौरजहारी	३००००	१००००००.००	२००००००.००
4.	बाफिकोट	३००००	१००००००.००	२००००००.००
5.	सानीभेरी	३००००	१००००००.००	२००००००.००
6.	त्रिवेणी	३००००	१००००००.००	२००००००.००
7.	जिल्ला समन्वय समिति	६५०००	६१७२४५८.००	३२७५४२.००
	जम्मा	**२७५०००**	**१४१७२४५८.००**	**१३३२७५४२.००**

ठेक्का व्यवस्था: सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा खुला रुपमा वोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्वन्धी व्यवस्था छ । नगरपालिकाले वोलपत्रको सूचना प्रकाशित गरी स्वीकृत भएको ठेक्कामा वोलपत्रदाताले लागत अनुमानको तुलनामा १० प्रतिशत देखि ५६ प्रतिशत सम्म घटिमा काम गर्ने गरी ठेक्का कवुल गरेको देखिन्छ ।उदाहरणका लागि केही ठेक्काका विवरण देहायमा उल्लेख छ ।लागत अनुमानको तुलनामा धेरै प्रतिशत घटिमा काम गर्ने गरी गराएको कार्यमा सामाग्रीको निर्धारित गुणस्तर र परीमाणमा कार्य भएको सम्वन्धमा यकिन हुने देखिएन । नगरपालिकामा उपभोक्ता समिति, दरभाउपत्र तथा वोलपत्रको माध्यमबाट समेत धेरै संख्यामा निर्माण कार्य हुने र अनुगमन, निरिक्षण र गुणस्तर निर्धारण गर्न प्राविधिकको संख्या सिमित भएको देखिन्छ । निर्माण कार्य तोकिएको समय भित्र निर्धारित गुणस्तर र परिमाणमा सम्पन्न गराउन पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ ।

ठेक्का नम्बर	बोलपत्र दाखिला संख्या	लागत अनुमान	स्वीकृत रकम	लागत अनुमान तुलनामा घटी	घटी प्रतिशत
NCB/MM/TB.01_078/079	४	३५०५९७०	३१६१०१७	३४४९५३	१०
NCB/MM/Build.01_078/079	४	११५४६२२४	८२३३६९५	३३१२५२९	२९
NCB/MM/G.01_078/79	४	२१६३०६८	१८९९५३०	२६३५३८	१२

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय								बेरुजु रकम
				NCB/MM/G.01_078/79	५	१५९९७४४	९२६५३८	६७३२०६	४२		
				NCB/MM/Build.02_078/079	१३	५६७६४५३	३८१६३७४	१८६००७९	३३		
				NCB/MM/Build.03_078/079	१४	५५६३४५३	३६३७५१०	१९२५९४३	३५		
				NCB/MM/Build.04_078/079	११	५७२७३०३	३८६१३७४	१८६५९२९	३३		
				NCB/MM/Build.05_078/079	९	५९८६२९१	४०९५७९५	१८९०४९६	३२		
				NCB/MM/Build.06_078/079	५	५९८६२९१	४०९५७९५	१८९०४९६	३२		
				NCB/MM/Build.07_078/079	९	५५६३४५३	३६३७५१०	१९२५९४३	३५		
				NCB/MM/Build.08_078/079	६	६१९१३२१	४१६८७४४	२०२२५७७	३३		
				NCB/MM/WSP.01_078/079	६	९९६६४४४	६१३१५१५	३८३४९२९	३८		
				NCB/MM/WSP.02_078/079	४	७७१५७०५	४०८६९३५	३६२८७७०	४७		
				NCB/MM/Road.019_078/079	८	१३०१८५३९	७५९९७६०	५४१८७७९	४२		
				NCB/MM/Build.19_078/079	४	३४६७५५१	२४२९९७४	१०३७५७७	३०		
				NCB/MM/Build.10_078/079	१	३४९८१७४	२४८६४१४	१०११७६०	२९		
				NCB/MM/Build.11_078/079	२	३५८७६५८	२९९४२२२	५९३४३६	१७		
				NCB/MM/Build.12_078/079	२	३५८७६५८	२६४३३१३	९४४३४५	२६		
				NCB/MM/Build.13_078/079	२	३६३४८०९	२९०७६८७	७२७१२२	२०		
				NCB/MM/Build.14_078/079	३	३६९१७११	३१२५११०	५६६६०१	१५		
				NCB/MM/Build.15_078/079	२	३५८७६५८	२९१९४८८	६६८१७०	१९		
				NCB/MM/Build.16_078/079	५	३४६७५५१	१८३७६१६	१६२९९३५	४७		

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय								बेरुजु रकम
				NCB/MM/Build.17_078/079	४	३५२४०५१	२११६४९६	१४०७५५५	४०		
				NCB/MM/Build.18_078/079	४	३४६७५५१	२४८६४१४	९८११३७	२८		
				NCB/MM/Build.19_078/079	५	५९९१६२७	४१६८७४४	१८२२८८३	३०		
				NCB/MM/G.02_078/079	४	१९९४९१८	८६९७०५	११२५२१३	५६		
				NCB/MM/Build.20_078/079	४	५४१३६८७	३६४०३३०	१७७३३५७	३३		
				NCB/MM/Road.02_078/079	२	३१९१७८४	२४६७१५७	७२४६२७	२३		
				NCB/MM/G.02_078/079	६	२६७४०२०	१५३२९३०	११४१०९०	४३		
				NCB/MM/Road.03_078/079	३	१४७९३०६०	८४८९८०३	६३०३२५७	४३		
			चेनेज नखुलाएको: सडक निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा, विलको भुक्तानी गर्दा, नापी किताब तयार गर्दा र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन समेतमा स्पष्टसँग चेनेज खुलाउनु पर्दछ । तर नगरपालिकाले सडक तथा बाटो निर्माण, ग्राभेल, बल्क बिछाउने तथा स्तरउन्नती गर्ने, ढल निर्माण, सरसफाई तथा मर्मत लगायतका कार्यमा प्राविधिकले लागत अनुमान तयार गरी रनिङ बिल भुक्तानी गर्दा तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्दा समेत सडकको चेनेज खुलाइको पाईएन । जसबाट उक्त निर्माण भएको सडकको बास्तविक लम्बाईका साथै एकै स्थानमा दोहोरो पर्ने गरी उपभोक्ता समिति र अन्य विधि मार्फत समेत कार्य भए नभएको सम्बन्धमा एकीन गर्न सकिएन । तसर्थ नगरपालिकाबाट निर्माण हुने सडक तथा ढल योजनाको लागत अनुमान तथा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्दा प्राविधिक नाप जाँच सहितको चेनेज खुलाई निर्माण कार्य गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ । **कन्टिन्जेन्सी खर्च :** नेपाल सरकारले जारी गरेको आर्थिक संकेत वर्गीकरण, २०७४ मा खर्च सम्बन्धी संकेत तोकिएका छन् उक्त संकेतसँग मेल नखाने गरी सार्वजनिक निर्माण खर्च शिर्षकवाट नगरपालिकाले मर्मत खर्चमा रु.३६२७७१।०० पूजीगत प्रकृतिका योजनामा रु.२००००००।०० अनुगमन तथा बैठक भत्तामा रु.६४३५०० कार्यालय समाग्रि तथा अन्य खर्च रु.१३२२८७८ समेत यो वर्ष कन्टिन्जेन्सी रकमवाट जम्मा रु.४३२९१४९ खर्च भएको छ। चालु प्रकृतिको नियमित बजेट विनियोजन हुने प्रशासनिक कार्यमा अत्याधिक खर्च गरेको कारण चालु प्रकृतिको खर्चको खर्च बढाएको छ । कन्टिन्जेन्सी खर्च गर्ने योजनागत अभिलेख सहित नगरपालिकावाट मापदण्ड बनाइ अनावश्यक खर्चमा नियन्त्रण गरिनु पर्दछ।								
१४	279	२०७९-३-२४	**कर विजक वेगर** **कर विजक भन्दा बढी भुक्तानी:-** कार्यालयले भौ नं २७९-०७९।३।२४ वडा नं १३ को अन्तिम विल भुक्तानी गर्दा निर्माण व्यवसायी विकास निर्माण सेवालाइ ठेक्का विल, नापी किताव, तथा कर विजक भन्दा बढी रु ५६२५९.९४ भुक्तानी भएको देखिएकोले सम्बन्धितबाट असुल गर्नुपर्ने रु								५६,२५९

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१५			**डोर हाजिरी लगायतका व्यहोरा**	
१५.१			**नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम** तर्फबाट संचालन हुने कार्यक्रमम कार्यक्रम संचालन गर्ने नगरपालिका तर्फबाट समेत समपुरक व्यवस्था गरी खर्च गर्नुपर्ने कार्यक्रम संचालन सम्बन्धि निर्देशिकामा व्यवस्था गरेको छ । नगरपालिकाले देहायका कार्यक्रमका लागि देहाय बमोजिम समपुरक कोषको व्यवस्था गरेपनि खर्च गर्न सकेको पाइएन । निर्धारित समपुरक कोषको खर्च गरि कार्यक्रमको स्वामित्व र अपनत्व अभिवृद्धि गर्दै जलवायु अनुकुलनता हासिल गर्न अग्रसर रहनुपर्ने देखियो ।	

सि नं	कार्यक्रमको नाम	आयोजना संचालन गर्ने	विनियोजन रु	भुक्तानी रु	बाँकी रु	कैफियत
१	छिवाङ्ग खोला पाखेस्वार बाटुलेचौर सिंचाइ आयोजना मनुपा १४	छिवाङ्गज्युला बाटुलेचौर सिंचाइ उ.स.१४	३१०००००	३०२१४३६	७८५६४	
२	पानाखोला खानेपानी आयोजना मुनपा १०	पानाखोला खानेपानी आयोजना मुनपा १०	३१०००००	३०२१४३६	७८५६४	विनियोजन विनियोजन भएको तर सम्झौता र खर्च नभएको
३	कराउनेपानी खानेपानी आयोजना मुनपा ७	कराउनेपानी खानेपानी आयोजना मुनपा ७	४४०००००	४३७७०००	२३०००	समपुरक कोष तर्फबाट रु ५०९०००. विनियोजन भै रु ४९००००/ खर्च भएको
४	खानेपानी आयोजना मुनपा १३	खानेपानी योजना निर्माण उ स मुनपा १३	३२०००००	२९०१७४४	२९८२२६	
५	दोमाइखोला जुग्लाबाङ्ग वडा कार्यालय तटबन्ध वडा १२	जुग्लाबाङ्ग वडा कार्यालय तटबन्ध निर्माण उ स	३२०००००	३१८६२८१	१३७१९	
६	खानेपानी आयोजना वडा ११	खानेपानी निर्माण उपभोक्ता समिति मुनपा ११	२९०००००	२६४४१५८	२५५८४२	
७	स्थानीय जलवायु अनुकुलन आयोजना	-	६००००० ०/	-	-	विनियोजन,सम्झौता र खर्च नभएको
८	सतिपोले लिफ्टीङ्ग खानेपानी आयोजना	-	-	-	-	विनियोजन,सम्झौता र खर्च नभएको

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

	मु न पा १४					
९	स्थानीय अनुकुलन कार्ययोजना नापा तयारी म्याचिङ्ग	-	४०००००		४०००००	लामा तयारी समपुरक तर्फ बाट पुरै खर्च हुन नसकेको
१०	प्राविधिक सहजकर्ता (सव-इन्जिनियर)		४९१०००।-		४९१०००।-	समपूरक तर्फका कार्यक्रम सन्चालन नभएको
११	खानेपानी योजना वडा न.१३		२०००००।-		२०००००।-	समपूरक तर्फका कार्यक्रम सन्चालन नभएको
१२	प्राविधिक उपकरण तथा छपाइ मसलन्द		२०००००।-		२०००००.-	समपूरक तर्फका कार्यक्रम सन्चालन नभएको
१३	अनुगमन, मूल्याकन तथा समिक्षा खर्च		२०००००।-	१४९७२५।-	५०२७५।-	समपूरक तर्फका कार्यक्रम सन्चालन नभएको
१४	कराउने पानी खानेपानी आयेजना वाड न. १३		५०९०००।-	४९००००।-	१९०००।-	समपूरक तर्फका कार्यक्रम सन्चालन नभएको
जम्मा			**१९४००००।-**	**१६७७०३४४।-**	**२६२९६५६।-**	

उपरोक्त विवरण मध्ये आयोजना तर्फ रु.१७४०००००।– विनियेजन भइ रु. १६१३०६४९/ खर्च भएर रु १२६९३५१ बाँकी रहेको छ भने नगरपालिका समपुरक कोष तर्फ रु २००००००/ को कार्यक्रम तय गरी रु ६३९७२५ खर्च भएर रु १३६०२७५ बाँकी रहेको पाइयो । आयोजनातर्फ विनियोजनाको ९२.७० प्रतिशत खर्च भएर ७.३० प्रतिशत बाँकी देखिन्छ । त्यसैगरी समपुरक कोष तर्फ रु ३१.९९ प्रतिशत खर्च भएर ६८.०१ प्रतिशत मौज्दात बाँकी देखिएको छ । जलवायु अनुकुल कार्यक्रम संचालन गर्दा समपुरक कोषबाट समेत खर्च गरी कार्यक्रमको स्थायित्व,स्वामित्वमा नगरपालिकाको अग्रसरता रहनुपर्ने देखियो ।

डोरहाजिरी फारम नियन्त्रण खाता:- कार्यालयले प्रयोग गर्ने डोरहाजिरी फारम नियन्त्रण खाता (म ले प फा नं....) पर्दछ । नगरपालिकाले डोरहाजिरी नियन्त्रण खाता राख्ने गरेको छैन । प्रयोग भएका डोर हाजिरी फारममा सिलासिलेवार नम्बर कायम समेत गर्ने गरेको पाइएन । यसले गर्दा के कुन आयोजनामा के कति डोर हाजिरीफारमहरु कसको जिम्मेवारीमा के कुन काममा लागि जारी भए तथा सो जारी गर्नुका उद्धेश्य अनुरुप कार्य सम्पादन भए नभएको अवस्था मुल्यांकन गर्न सक्ने

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>अवस्था रहेन । डोरहाजिरी नियन्त्रणखाता खडा गरी माग फारमको आधारमा सिलसिलेवार नम्बर राखि जारी गरी तोकिएको अनुसार काम भए नभएको अनुगमन तथा मुल्याँकन हुने व्यवस्था गर्नु जरुरी देखिन्छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>१५.२</td><td></td><td>२०७९-६-१२</td><td>प्रोभिजनल समः- सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ र नियमावली,२०६४ बमोजिम बोलपत्रको माध्यमबाट ठेक्का व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्यकव सम्झौता गर्दा प्रोभिजनल समका क्रियाकलापहरु स्पष्टरुपमा निर्धारण गर्नुपर्ने तथा इलेक्ट्रिकल क्रियाकलाप,डेवकर्स आदि समेत छुट्याउएर प्राप्त खर्चको विल विजकमा भएको यथार्थ खर्चका आधारमा भुक्तानी दिनुपर्दछ । नगरपालिकाले विभिन्न निर्माण कार्यको विल अफ क्वान्टीटिमा बिमा दैनिक काम जस्ता क्रियाकलापलाई समावेश गर्ने तथा इलेक्ट्रीकल क्रियाकलाप तथा विविध कार्य समेत प्रोभिजनल सममा राखेर विल अनुसार भुक्तानी गर्नुपर्नेमा रु.४९३४५३५ एकमुष्ठ भुक्तानी गर्न गरेको पाइयो । वास्तविक खर्चको पुष्टाई गर्ने कागजात भए पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल हुनु पर्ने रु.
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>भौ नं मिति</th><th>निर्माण कार्य</th><th>निर्माण व्यवसायी</th><th>कार्यविवरण</th><th>रकम रु</th></tr>
<tr><td>१</td><td>९३-०७८।१२।१५</td><td></td><td></td><td>Environmental mirigation</td><td>११३०००</td></tr>
<tr><td>२</td><td>२५३-०७९।३।२२</td><td>१० नं वडा भवन निर्माण</td><td>जेडी निर्माण सेवा</td><td>Electrification work water supply safety tools project sign bord</td><td>३७९२२०</td></tr>
<tr><td>३</td><td>२५७-०७९।३।२२</td><td>घोरखानी आ वि २ कोठे भवन निर्माण</td><td>नविन निर्माण सेवा एक सप्लार्यस</td><td>Electrification,miscelleneous,dismentaling relacation project bord</td><td>२९३३६२.५२</td></tr>
<tr><td>४</td><td>२५८-०७९।३।२२</td><td>आ वि भेलचौर</td><td>नविन निर्माण सेवा एक सप्लार्यस</td><td>Electrification,miscelleneous,dismentaling relacation project bord</td><td>३०२७५१.४५</td></tr>
</table></td><td>४,९३४,५३५</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	विषय						बेरुजु रकम
				२६०-०७९।३।२३	आ वि ठाराढुङ्गा		Electrification,miscelleneous,dismentaling relacation project bord	१४१२५०	
			६	२६२-०७९।३।२३	जन आ वि मुसिकोट	रुपक निर्माण सेवा	Electrification,miscelleneous,dismentaling relacation project bord	२२३०४६.७९	
			७	२६४-०७९।३।२३	आ वि राजापानी	नेशनल मल्टी विल्डर्स	Electrification,miscelleneous,dismentaling relacation project bord	२०६०८८.९७	
			८	२७९-०७९।३।२४	वडा नं १३	विकास निर्माण सेवा	Electrification,miscelleneous,dismentaling relacation project bord	२३२८१५	
			९		धनमाया प्रतिष्ठान भवन निर्माण	एडीबी निर्माण सेवा एण्ड सप्लायर्स	Electrification work-२०००००, water supply sanitation-150000,miscellaneous 500000, relocation of service 300000, project sign board-5000	११५५००००	
			१०		कुसुमडाँडा विद्यालय भवन निर्माण मुनपा ११	महाविर एण्ड भिम पहारी निर्माण नेपालगंज बाँके	Electrification work-52000, miscellaneous- 200000, relocation of service-50000, project sign-board-8000	३१००००	
			११		आधारभुत विद्यालय डाँडा छिवाङ्ग १३ भवन निर्माण	क्लास हिमानसु कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायस	Electrification work-52000, miscellaneous- 200000, relocation of service-50000, project sign board-8000	३१००००	
			१२		छिवाङ्गज्युला दोपाइ बागखोर सनिपोले सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	रुपक निर्माण सेवा प्रा लि	Provisional sum	७०८०००	
			१३		शाइ कुमारी विद्यालय निर्माण	शशी निर्माण सेवा एण्ड शशी सप्लायर्स	Electrification work-52000, miscellaneous- 200000, relocation of service-50000, project sign board-8000	३१००००	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>१४</td><td></td><td>जामुरी विद्यालय वडा १२ भवन निर्माण</td><td>क्लास हिमानसु कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायस</td><td>Electrification work-52000, miscellaneous- 150000,relocation of service-50000, project sign-board-8000</td><td>२६० ०००</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td><td>जम्मा</td><td>४९३ ४५३ ५</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१५.३</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१६</td><td></td><td></td><td>
जटिल प्रकृतको संरचना लगायतका व्यहोरा
जटिल प्रकृतिको संरचना:- सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ९७ अनुसार व्यवस्थापकिय सिप,पूंजी,दक्ष जनशक्ति र उपकरण नभएका उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन,औजार,उपकरणहरुको आवश्यकता नपर्ने श्रममुलक र जनचेतनामुलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले आर सि सि फ्रेमस्ट्रक्चर सहितका भवन,पुल,कल्भर्ट,ओभरहेड टंकी निर्माण ग्रामीण विधुतिकरण लगायतका जटिल प्रकृतिका प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत गराउने गरेको गरेको देखियो । यस्ता जटिल प्रकृतिका प्राविधिक पक्ष भएका कार्यहरु व्यावसायिक र अनुभुवी निर्माता व्यवासायी फर्मबाट बोलपत्रको प्रतिसेपर्धात्मक विधि अपनाएर गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ । यस सम्बन्धि केही उदाहरणहरु निम्नानुसार रहेका छन् :-
<table>
<tr><th>सि नं</th><th>भौ नं मिति</th><th>कार्य विवरण</th><th>उपभोक्ता समिति</th><th>अनुदान रकम रु</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>१</td><td>२४-०७८।११।२३</td><td>नगरप्रहरी भवन निर्माण</td><td>नगरप्रहरी भवन निर्माण उ.स.</td><td>२२६९ ३००/</td><td>नगरपालिकाको प्रशासनिक भवनको रुपमा नगर प्रहरी शाखा संचालन हुने भवन निर्माण</td></tr>
<tr><td>२</td><td>२५-०७८।१२।२३</td><td>कृषि तथा पशु भवन निर्माण</td><td>कृषि तथा पशु सेवा भवन निर्माण उ.स.</td><td>२२४७ ६६०/</td><td>नगरपालिकाको प्रशासकीय भवनको रुपमा कृषि तथा पशुसेवा शाखा संचालन हुने भवन निर्माण</td></tr>
<tr><td>३</td><td>८९-०७९।१।७</td><td>अधुरो आलुस्टोर भवन</td><td>अधुरो आलुस्टोर भवन निर्माण</td><td>६५८०</td><td>चिस्यान केन्द्र निर्माण उ.स.लसुनवारी ८ लाई २०७६।</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

		निर्माण (कोल्ड स्टोरेज)	उ.स.मुसिकोट ८	००/	०७७ मा रु ४३००००/ अनुदान
४	१५४-०७९।२।२३	आधारभुत स्वास्थ्य चौकीभवन	आधारभुत स्वास्थ्य चौकीभवन निर्माण वडा १३ उ.स.	१०४८ १८९/	
५	४९-०७९।३।८ र ५६-०७९।३।२२	सामुदायिक रेडियो सानोभेरी एफ.एम भवन निर्माण	सानोभेरी एफ.एम भवन निर्माण उ.स.		६७०६९६२/

उधमीघर निर्माण:- साझा उधमी सुविधा केन्द्र भवन निर्माण सम्बन्धि निर्देशिकामा उधमी समुह दर्ता गरी उधम घर स्थापना गरी साझा सुविधा केन्द्र स्थापना तथा संचालन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । नगरपालिकाले उधमीहरुको साझा सुविधाका लागि उधमी साझा सुविधा केन्द्र निर्माण गर्न साझा सुविधा केन्द्र भवन निर्माण उपभोक्ता समितिलाई रु ४८५०००/ उपलब्ध गराएको पाइयो । नगरपालिकाले गरेको अनुगमन प्रतिवेदनमा जोखिम सुधारका क्षेत्रमा नयाँ उधमीहरुको समुह दर्ता नभएको उधमघर संचालन गर्नुपर्ने लगाययतका व्यहोरा समावेश गरेको पाइयो । उक्त उधम घरसंग सम्बन्धित उधमी समूहको दर्ता गर्ने समुह सुविधाका लागि साझा सुविधाघर नियमित र दिगोरुपमा संचालनको व्यवस्था गर्ने जस्ता क्रियाकलाप संचालन गरी उधमीशिलता विकास र दिगोपनामा ध्यान दिनुपर्ने देखियो ।

खरिद कारवाहीको अभिलेख :- सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ७२ मा सार्वजनिक निकायले खरिद कारवाही सम्बन्धि कारवाहीको अभिलेख तोकिए बमोजिम सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम १४९) को लागि सुरक्षित तरिकाले राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाका अधिकांश खरिद कारवाहीको अभिलेख अव्यवस्थित र असुरक्षित त्वरले राखेको पाइयो जस्का कारण परीक्षणका क्रममा आवश्यक कागजात र प्रमाण प्राप्त हुन सकेन । अत: खरिद कारवाही सम्बन्धि कागजात निर्धारित समयका लागि सुरक्षित र व्यवस्थित तवरले सिलसिलाबद्ध रुपमा राख्नुपर्ने देखियो ।

वीमा गराउनुपर्ने :- सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ११२ को उपनियम(१) मा खरिद सम्झौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक दश लाख रुपैयाँ भन्दा बढी मुल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले तोकीएको बीमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ ।नगरपालिकाले अधिकाँश ठेक्का व्यवस्थापनबाट संचालन गरेको निर्माण कार्यको सम्झौतामा वीमाको व्यवस्था नगरी संचालन गर्ने गरेको पाइयो (केही उदाहरण निम्नानुसार रहेका छन्) बीमाको व्यवस्था नगर्दा निर्माण कार्य मेशिन उपकरण तथा तेस्रो पक्ष समेतको जोखिम वहनमा समस्या समाना गर्नुपर्ने हुन्छ । अत: कानुनले व्यवस्था गरेको बमोजिम निर्माण कार्यको ठेक्कामा वीमाको व्यवस्था गर्नुपर्ने देखियो ।

सि नं	भौ नं मिति	कार्यविवरण	निर्माण व्यावसायी	लागत अनुमान	सम्झौता रु
१	१९५-०७९।३।	धुमलपानी रिठ्ठेचौर खानेपानी निर्माण	महल निर्माण सेवा एण्ड सप्लार्यस	१५९३४२९१.७	६१३१५१५.४

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय						बेरुजु रकम
				१४			१	५	
			२	२५५-०७९।३।२४	खानेपानी आयोजना निर्माण (प्रत्येक घरमा धारा)	टेक्निकल इन्जिनियरिङ्ग डिजाइन कन्सल्टेन्सी		४०८६९३५.१८	
			३	१०-०७९।३।२५ २३-०७९।३।२२	जमारु विद्यालय वडा नं १२ भवन निर्माण	कैलाश हिमांशु कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लार्यस	३४३७५५१.०५	१८३७६१६.८७	
			४	११-०७९।२।२६	छिवाङ्ग जिउला बाघ खोर सतिपोल सडक निर्माण	सडक निर्माण सेवा प्रा.लि.	१३३६४१०१.२३	७५९९७६०.८७	
			५	८-०७९।२।२२	शाइकुमारी विद्यालय भवन निर्माण	शशी निर्माण सेवा एण्ड शशी सप्लार्यस	३४४९७०८.१५	२६९४२२२.०३	
१७			**वीमा नभएको** **वीमा नगरेको :-** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ मा दश लाख रुपैया भन्दा वढी मुल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले वीमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । निम्न निर्माण व्यवसायीले गरेको निर्माण कार्यको विमा गरेको देखिएन ।लागत अनुमान तयार गर्दा परिमाण सुचीमा समावेश नगरेको तथा समावेश गरेका विमाको बीमा नगराई कार्य सम्पन्न गरेको देखिन्छ । निर्माण कार्यको वीमा नहुदा निर्माण अवधिमा हुन सक्ने सम्भावित जोखिम वहन नहुने देखिन्छ । नियममा व्यवस्था भए अनुसार निर्माण कार्यको जोखिम वहन गर्नका लागी अनिवार्य वीमा गराउनु पर्दछ ।						

ठेक्का नम्बर	लागत अनुमान	स्वीकृत रकम
NCB/MM/TB.01_078/079	३५०५९७०	३१६१०१७
NCB/MM/Build.01_078/079	११५४६२२४	८२३३६९५
NCB/MM/G.01_078/79	२१६३०६८	१८९९५३०
NCB/MM/G.01_078/79	१५९९७४४	९२६५३८
NCB/MM/Build.02_078/079	५६७६४५३	३८१६३७४
NCB/MM/Build.03_078/079	५५६३४५३	३६३७५१०

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम
				NCB/MM/Build.04_078/079	५७२७३०३	३८६१३७४		
				NCB/MM/Build.05_078/079	५९८६२९१	४०९५७९५		
				NCB/MM/Build.06_078/079	५९८६२९१	४०९५७९५		
				NCB/MM/Build.07_078/079	५५६३४५३	३६३७५१०		
				NCB/MM/Build.08_078/079	६१९१३२१	४१६८७४४		
				NCB/MM/WSP.01_078/079	९९६६४४४	६१३१५१५		
				NCB/MM/WSP.02_078/079	७७१५७०५	४०८६९३५		
				NCB/MM/Road.019_078/079	१३०१८५३९	७५९९७६०		
				NCB/MM/Build.19_078/079	३४६७५५१	२४२९९७४		
				NCB/MM/Build.10_078/079	३४९८१७४	२४८६४१४		
				NCB/MM/Build.11_078/079	३५८७६५८	२९९४२२२		
				NCB/MM/Build.12_078/079	३५८७६५८	२६४३३१३		
				NCB/MM/Build.13_078/079	३६३४८०९	२९०७६८७		
				NCB/MM/Build.14_078/079	३६९१७११	३१२५११०		
				NCB/MM/Build.15_078/079	३५८७६५८	२९१९४८८		
				NCB/MM/Build.16_078/079	३४६७५५१	१८३७६१६		
				NCB/MM/Build.17_078/079	३५२४०५१	२११६४९६		
				NCB/MM/Build.18_078/079	३४६७५५१	२४८६४१४		
				NCB/MM/Build.19_078/079	५९९१६२७	४१६८७४४		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम
				NCB/MM/G.02_078/079	१९९४९१८	८६९७०५		
				NCB/MM/Build.20_078/079	५४१३६८७	३६४०३३०		
				NCB/MM/Road.02_078/079	३१९१७८४	२४६७१५७		
				NCB/MM/G.02_078/079	२६७४०२०	१५३२९३०		
				NCB/MM/Road.03_078/079	१४७९३०६०	८४८९८०३		
१८			**भेरिएशन स्वीकृत** **भेरिएशन स्वीकृत नगरेको:-** सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ५४ मा भेरिएशन स्वीकृति गर्नुपर्नि व्यवस्था छ । त्यस्तै निर्माण व्यवसायी संग भएको सम्झौताको सामान्य शर्त ४५.१ सम्बन्धित परिमाणमा २५ प्रतिशतले बढी भए तथा समग्र ठेक्का अंकमा २ प्रतिशतले बढ्न गए दर विश्लेषण सहितको भेरियशन स्वीकृत गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गो भौ नं ९३-०७८।१२।१५ नगरपालिकाले र डिग्रे वि एन शाही कुमारी कन्स्ट्रक्सन प्रा लि बीच मिति २०७८।२।२५ मा रु २५३८८६१.४० को सम्झौता गरी रु २४९२०५८/ भुक्तानी गरेको छ । नगरपालिकाले सल्ले सडक निर्माण तथा सुधारअन्तर्गतको कार्य गर्दा आइटम Roadway and drain excavation in all types of soil सम्बन्धित कार्यको २१०० घ.मि. बाट थप भइ २७६०० घ.मि. कार्य गराउँदा सुरु परिमाणमा ३१.४२ प्रतिशत र सम्झौता रकमको ११.७५ प्रतिशतले थप भएको रु २६४००० को भेरिएशन स्वीकृत नभएको रु २६४०००/ भुक्तानी दिनु नियमित गर्नुपर्ने रु					२६४,०००
१९		२०७९-६-१२	**भेरिएशन स्वीकृत नभएको** सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ११८ को उपनियम(१) मा खरिद सम्झौता गर्दाको बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सो सम्झौता कार्यान्वियनको क्रममा सिर्जना भइ ऐनको दफा ५४ बमोजिम सार्वजनिक निकायले भेरिएशन आदेश जारी गर्नुपर्ने भएमा यस नियमावली बमोजिमको प्रकृया पुरा गरी जारी गर्नुपर्ने व्यस्था छ । त्यसै गरि प्रमाणित बोलपत्र कागजात प्रावधानमा आइटम वाइज रकममा २५% वा कुल सम्झौता अंकको २% बढि वा बढी परिमाणको मुल्यांकन भएको अवस्थामा सम्बन्धित निर्माण व्यवसायीसंग नेगोसेस गरी भेरिएशन आदेश स्वीकृत गरेर आदेश जारी गरी निर्माण सम्पन्न गराइ भुक्तानि गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले देहाय ठेकका व्यवस्थापनमा उल्लेखित प्रावधान पुरा नगरी सम्झौता भन्दा बढी रु ५१३३९७ भुक्तानी गरेको छ । भेरिएशन आदेश वेगर भुक्तानि गरेको रु ५१३३९७ नियमित गर्नुपर्ने देखिएको रु					५१३,३५७

सि नं	भौ नं मिति	निर्माण	निर्माण व्यावसायी	कार्य/क्रियाकलाप	परिमाण विवरण				
					अनुमान परिमाण	दर रु	सम्पन्न परिमाण	फरक परिमाण	रकम रु
				Stone sloining					

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय										बेरुजु रकम
			१	१८-०७९।३।१३	आधारभुत विद्यालय लोरिवाङ्ग मुनपा १४	रुपक निर्माण सेवा प्रा लि		११.५७ क्यु मि.	१३००	१८.४८	७.९१	१०२८३	
							Plane cement concrete	८.८७ क्यु मि.	१२०००	१०.९४	२.०७	२४८४०	
							Bar banding	४२.८९ कि मि	११०	४५७४.६७	२८५.५३	३१४०८.३०	
							Randum hubble machinery	१२.११ क्यु मि.	४५००	२२.९२	१०.८१	४८३४५	
							Local hard work	०.४५ क्यु मि.	३५०००	०.५७	०.१२	४२००	
			जम्मा									११९३७६.३०	
			२	१९-०७९।३।१३	आधारभुत विद्यालय डाँडा सिवाङ्ग मुनपा १४	क्लास हिमांशु कन्स्ट्रक्सन प्रा लि	Randum rubble machinery	१२.११ क्यु मि.	१५००	२२.९२	१०.८१	१६२१५	
							Plane cement concrete	८.८७ क्यु मि.	१०००	१०.९४	२.१०	२१००	
							Plane cement concrete	७.५ क्यु मि.	१८००	८.८१	१.७६	३१६८	
			जम्मा									२१४८३	
			३	४६-०७९।३।८	धनमाया प्रतिष्ठान भवन निर्माण	एडीबि निर्माण सेवा एण्ड सप्लार्यस प्रा लि	Bar banding	१०७५९.७१ केजी	१००	११९८१.४७	१२३१.७६	१२३१७६	
			४	५६-०७९।३।२२	समुदायिक रेडियो भवन निर्माण	भवन निर्माण उपभोक्ता समिति	Randum rubble machinery	32.45 क्यु मि.	१०३३८.१९	५१.४६	१९.०१	१९६५२९	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय										बेरुजु रकम
							Misellenious work	१ जब	७१४१७	-	१२४२५०	५२८३३	
			जम्मा									२४३६२	
			कुल जम्मा									**५११३३९७**	
२०			**राष्ट्रपति शैक्षिक कार्यक्रम** **राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार** :विद्यालयहरुलाई भवन निर्माण लगायतका पूर्वाधार निर्माण तथा अन्य क्रियाकलापको लागि अनुदान वितरण गरी सकेपछि अनुगमन तथा निरीक्षण,कार्यसम्पन्न प्रमाण,कार्यसम्पन्न क्रियाकलाप सम्पन्न हुने फोटोहरु तथा आवश्यक विल विजक समेतका आधारमा फरफारक गर्नुपर्दछ । नगरपालिकाले प्रदेश मन्त्रालयबाट खाता रोक्का राख्नेपत्रका आधारमा सम्बन्धित विद्यालयको खाता बैंकमा रोक्का राख्न लगाइ अनुदान रकम देहायका विद्यालयलाई उपलब्ध गराइ खर्च लेखेको पाइयो । आवश्यक प्रकृया पुरा नभइ अनुदान खर्च लेख्ने पद्धतिलाई कानून सम्मत मान्न सकिएन् । उक्त विद्यालयहरुले निर्धारित क्रियाकलाप सम्पन्न गरेको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन,अनुगमन तथा निरीक्षण प्रतिवेदन सहित प्रमाण पेश हुनुपर्ने देखिएको रु										१९,३२६,२२७

S.No	गो भौ नं र मिति	विद्यालयको नाम	रकम	
1	२४०-२०७९।०३।२३	जनजागृतीमावि साँख	1800000	
2		यमुनानन्दनमुना मावि सेरीगाउँ	1800000	
3		बालकल्याणमावि सोलाबाङ्ग	3600000	
4		जनकल्याणमावि काँशपोखरी	3600000	
5		बालधरम आविस्याबाङ्ग	1326227	
6		महाकालीमावि समिबोट	1800000	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>7</td><td></td><td>बालविकासआवि डाँडानगरजमारु</td><td>3600000</td><td></td></tr>
<tr><td>8</td><td></td><td>दियो आविछिबङ्गखोला</td><td>1800000</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Total</td><td>19326227</td><td></td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>२१</td><td></td><td></td><td>
आधारभुत विद्यालय डेलडाँडा भवन निर्माण

आधारभुत विद्यालय,डेलडाँडा -१० भवन निर्माण:- सार्वजनिका खरिद ऐन,२०६३ को दफा ६३ को उपदफा(१) मा देहायको अवस्थामा निर्माण व्यवसायी फर्म संस्था वा कम्पनीलाई निजको कार्यको गम्भिरताको आधारमा सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयले एक वर्षदेखि तिन वर्षसम्म कालोसूचीमा राख्न सक्ने छ । (ख) दफा २७ वा २८ बमोजिम स्वीकृतिको लागि छनौट भएको बोलपत्रदाता वा प्रस्तावदाता खरिद सम्झौता गर्न नआएमा भन्ने उल्लेख छ । नगरपालिका आधारभुत विद्यालय डेलाडाँडा वडा नं १० मुसिकोटको भवन निर्माण गर्न आव्हान गरेको शिलबन्दी बोलपत्रमा लागत अनुमान रु ३६९१७११.७४ भन्दा ३१.१७ प्रतिशत घटी अंक रु २२८४२५९.३० (मु.अ.करबाहेक) कबोल गर्ने सिसि निर्माण सेवा प्रा लि ठिमिका म्यानिजिङ्ग डाइरेक्टर श्री जोख बहादुर कठायतले ७ जना साझेदारको सबै घरघरना सहमति ल्याइ बैंक ग्यारेन्टी बनाउन असफल भएकोले ठेक्का सम्झौता गर्न असमर्थत जनाएको पत्र २०७८।१२।१ मा नगरपालिकामा दिएपछि दोस्रो घट्टी अंक रु ३१२५११०.१३ (मु.अ.समेत) १५.३५ प्रतिशत घटेर कबोल गर्ने जेडी निर्माण सेवा.मध्यपुर ठिमि ७ संग २०७९।१।६ मा सम्झौता गरेको पाइयो । नगरपालिकाले उक्त सिसि निर्माण सेवाको बोलपत्र जमानत रु ११००००। जफत गरी सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयलाई सो फर्मलाई कालोसूचिमा राख्न लेखी पठाउने निर्णय समेत गरी कार्यावन्यनमा ल्याएको छ । यस सम्बन्धमा देखिएको व्यहोरा निम्न छन्:

क) सार्वजनिक खरिद ऐन,२०६३ को दफा ६२(२) मा उपदफा १को सर्वमान्यमातामा प्रतिकुल नहुने गरी बोलपत्रदाता वा प्रस्तवाकदाताले खरिद प्रक्रियामा वा खरिद सम्झौताको कार्यवान्वयनमा प्रभाव पार्ने मानसायले देहाय काम गर्नु वा गराउनु हुदैन । (च) बोलपत्रदाताहरु वा प्रस्तावदाता बीच खरिद सम्बन्धि काम बाँडफाँड गर्ने वा प्रस्तावकको मुल्य कृतिम वा अप्रतिस्पर्धि तरिकाले कार्यम गर्ने वा अन्य कुनै तरिकाले सार्वजनिक निकायलाई खुल्ला तथा स्वतन्त्र प्रतिस्पर्धाको लाभबाट बन्चित गर्ने उदेश्यले बोलपत्र वा प्रस्ताव पेश गर्नु भन्दा अघि वा पछि मिलोमतो गर्न वा गुट बन्दी संलग्न हुने भन्ने उल्लेख छ । नगरपालिकाले आव्हान गरेका निर्माण कार्यको अन्य बोलपत्रमा मध्ये सिसि निर्माण सेवा प्रा लि ले भाग लिएको नपाइनेको साथै उक्त फर्मका म्यानेजिङ्ग डाइरेक्टर श्री जोख बहादुर कठायत यस निर्माण कार्य हुने आधारभुत विद्यालय रहेको डेलडाँडा वडा नं १० मुसिकोटका अन्य विद्यालयका शिक्षक समेत हुनुका साथै जेडि निर्माण सेवाको भुक्तानिका लागि नगरपालिकामा सम्पर्क गर्ने गरेको लेखापरीक्षणको क्रममा जानकारीमा आएको थियो । अत: लागत निर्माण भन्दा ३१.१७% घटी कबोल गर्ने सिसि निर्माण सेवा प्रा लि दोस्रो घटी १५.३५% कबोल गर्ने जेडी निर्माण सेवाका बीचमा मिलोमतो भइ सिसि निर्माण सेवा प्रा लि ले ठेक्का छोडी जे.डी.निर्माण सेवालाई दिलाएको होइन भन्ने आधार रहेन । अत: ठेक्का बन्दोबस्तोमा मिलोमतोमा संलग्न रहेन् सि सि निर्माण सेवा प्रा.लि.ठिमि ७ का साथै जेडी निर्माण सेवा ठिमि ७ समेतलाई रु ३१२५११०।१३ को ठेक्का सम्बन्धमा नगरपालिका स्पष्ट हुनुपर्ने देखियो ।
</td><td>४८१,३२४</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>ख) नगरपालिकाले सि सि निर्माण सेवा प्रा.लि.ठिमि १० लाई कालो सुचिमा राख्न सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयलाई २०७९।१।६ मा लेखेको पत्र सम्बन्धि निकायमा दर्ता भएको प्रमाण पेश हुनुपर्ने देखिन्छ ।

ग) सि सि निर्माण सेवा प्रा लिले कबोल गरेको अंक रु २२८४२५९।३० भन्दा जेडि निर्माण सेवाको कबोल अंक रु २७६५५८४।१९ का बीचमा रु ४८१३२४।७९ फरक देखिएको छ । उक्त फरक रकम रु ४८१३२४ निर्माण व्यवसायीसंग असुल गर्नुपर्ने रु</td><td></td></tr>
<tr><td>२२</td><td></td><td></td><td>पेश्कि बाँकी

पेश्की बाँकी :सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११३ मा पेश्की भुक्तानी तथा फस्र्यौट गर्ने कानूनी व्यवस्था छ । खरिद सम्झौतामा निर्माण व्यवसायीले पेश गरेको बिलबाट ३० प्रतिशतका दरले कट्टी गर्ने र सम्झौता रकमको ८० प्रतिशत भुक्तानी हुँदासम्म पुरै पेश्की फस्र्यौट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।त्यस्तै आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४७ मा पेश्की लिने र काम सम्पन्न भएको १५ दिन भित्र पेश्की फस्र्यौट गर्नु पर्नेमा हाल सम्म पनि फर्छयौट नभएको रु

<table>
<tr><th>गो भौ नं र मिति</th><th>कार्यक्रम</th><th>पेश्की लिनेको नाम</th><th>रकम रु</th></tr>
<tr><td>४९।२०७९।०३।१५</td><td>नगर शिक्षा योजना निर्माण</td><td>बिनाराम खड्का</td><td>२०००००।००</td></tr>
<tr><td>८७।२०७९।०१।०७</td><td>नमुना विद्यालय भवन निर्माण तथा सुधार</td><td>महेन्द्र माध्यमिक विद्यालय छिबाङ चौतरा</td><td>२४६००००।००</td></tr>
<tr><td>५।२०७८।०७।०३</td><td>लागत साझेदारीमा गाइ भैसी प्रवर्द्धन कार्यक्रम</td><td>शिवराज महतरा</td><td>२०००००।००</td></tr>
<tr><td colspan="3">जम्मा</td><td>२८६००००।००</td></tr>
</table></td><td>२,८६०,०००</td></tr>
<tr><td>२३</td><td></td><td></td><td>रखिद नियन्त्रण खाता लगायतका व्यवहोरा

रसिद नियन्त्रण खाता:- स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ अनुसार स्थानीय तहले आन्तरिक आम्दानी हुने रकमहरुको नगदी रसिद कट्टी गरी त्यसलाई दैनिक आम्दानी कितावमा प्रविष्ट गरी तोकिएको समयमा बैंक दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले आन्तरिक आय वापत विभिन्न शिर्षकमा रु ४२९१३१७/ आम्दानी गरेको विवरण पेश गरेकोमा राजस्व असुलीमा प्रयोग हुने रसिद छपाइ गत विगतको बाँकी रसिद र यो वर्ष खर्च तथा आगामी वर्षका लागि जिम्मेवारी सारेको अवस्था खुल्ने रसिद नियन्त्रण खाता खडा गरेको नदेखिएकोले राजस्व असुलीमा प्रयोग हुने रसिद उपर्युक्त ढङ्गबाट प्रयोग भएको छ भन्न सकिने आधार भएन । आम्दानी जस्तो संवेदनशील विषयमा गम्भिर भइ रसिद प्रयोगलाई व्यवस्थित बनाइनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			८) **घटीको कार्यसम्पन्न:-** सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ११७ मा सार्वजनिक निकायले सम्पन्न भएको निर्माण कार्य,आपुर्ति गरिएको मालसामान वा प्रदान गरिएको सेवा स्वीकार्य प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । निर्माण व्यवसायीले कार्य सम्पन्न भएको भनि आंशिक कार्य सम्पन्न हुँदा समेत प्राविधिकले नापजाँच गरी कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने गरेको देखिन्छ । सम्झौतामा उल्लेखित कार्यहरु सम्पन्न हुन नसक्नुको स्पष्ट कारण रकमको प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरी कार्य सम्पन्न गर्न नसकेको कारण मनासिक भए मात्र सकिएको कामको सम्पन्न गर्नुपर्नेमा अधुरो निर्माण कार्यमा कार्य सम्पन्न गर्नु नियमसंगत देखिदैंन यसमा सुधार गर्नुपर्दछ ।	
			९.१) आयको अनुमान:- स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले नगरपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले पेश गरेको आय व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत आय प्रशासनिक सेवा शुल्क रु २५०००००/ प्राप्त हुने पक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ मा रु ३९४२२३१/ अर्थात अनुमान गरे भन्दा रु १३९.६९ बढी प्राप्त गरेको छ ।	
			९.२) आन्तरिक आय :- स्थानीय सरकार संचालन ऐन,२०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा साधारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले यस वर्ष आ व २०७८।०७९ मा केन्द्रिय अनुदानबाट खर्च गरेको तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।	

केन्द्रिय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
७९६२२०२७७।११	१६७१९५६६।००	२।०९

उपरोक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रिय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा २।०९ प्रतिशत रहेको छ । आय वृद्धि अनुत्पादक खर्च न्युनिकरण गर्न अग्रसर रहनुपर्दछ ।

९.३) ढुंगा,गिट्टी,वालुवा दहतर बहतर शुल्क:-क्लोक कन्सल्ट प्रा.लि.ले गरेको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन अनुसार नगरपालिका भित्रका ४ नदि वगरबाट नदिजन्य पदार्थको उत्खनन् गरी विक्री वितरण गर्न सक्ने परिमाण तोकीएको छ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

सि नं	नदि वगरको नाम	परिमाण घ मि	रकम रु
१	मुग्लु खोला वगर- मु.न.पा. ३	६६०१२४.०८	१९८०३७२.२४
२	मन्न खोला वगर- मु.न.पा १	६१९१६४.००	१८५७४९२.००
३	प्रिय तारा(दुरे)- मु.न.पा.१४	३०४८१९.२०	९१४४५७.६०
४	लामिताल नगर- मु.न.प २	२१३७५४.४६	६४१२६३.३८
		जम्मा	

उल्लेखित खोला मध्ये मुग्लुखोला वगरमा मात्र ठेक्का सम्झौतायति विल्डर्स प्रा.लि.ले नदिजन्य पदार्थ संकलन गरी रु २२६००००। भ्याट सहित राजस्व प्राप्त भएको छ ।

९.५) ढिलो गरी राजस्व दाखिला:- मिति २०७८।८।१८ गते दोस्रो पटक सूचना प्रकाशन पश्चात मिति २०७८।१०।०२ मा मुग्लु खोला वगर मु.न.पा.३ बाट जम्मा रु ६६०१२४.०८ घ.मि नदिजन्य पदार्थ संकलन गर्न यति विल्डर्ससंग सम्झौता भएको देखिन्छ । उक्त सम्झौता जेष्ठ मसान्तसम्म नदिबाट ढुंगा गिट्टी बालुवा संकलन गर्ने र प्रथम किस्ता वापत रु ८०००००। सम्झौता भइसके पछि र बाँकी किस्ता रु १४०००००। मध्ये रु ७३००००। मिति २०७९।१।३१ र अन्तिम किस्ता वापत रु ७३००००। मिति २०७९।२।३१ मा दाखिला गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा सम्झौता भन्दा ढिलो गरी मिति २०७९।३।२५ र २०७९।३।२८ गते दाखिला गरेको देखिएकाले सम्झौताको शर्त मे ११ अनुसार बाँकी किस्ता रु १४००००। को २५ प्रतिशतले व्याज जरिवाना वापत रु ३६५०००। सम्बन्धितबाट असुल गरिनु पर्दछ ।

९.६) लामितालमा अनाधिकृत उत्खननन्:- सफल निर्माण सेवाले नगरपालिकाले सुचना प्रकाशन गर्दा सम्झौता गर्न नआइ सानीभेरी लामिताल वगर क्षेत्रमा अनाधिकृत रुपमा नदिजन्य पर्दाथ संकलन गरेको अनुगमनवाट देखिएको नगरपालिकाले जनाइ मिति २०७८।९।२९ मा निज निर्माण सेवालाई नगरपालिकाले उक्त सामग्रीको मु अ कर रु ७२४६२८। बुझाउने गरी नगरपालिकामा कागज गरेको देखिन्छ । बुझाउनुपर्ने रकम मध्ये ४०००००। मिति २०७८।१२।७ मा दाखिला गरेको पछि बाँकी रकमको सनराइज बैंकको मौज्दात नभएको मिति २०७८।१२।३० को चेक दिइ सम्पर्क विहिन भएको नगरपालिकाले जिल्ला प्रहरी र जिल्ला प्रशासनलाई लेखेको चिठ्ठीमा देखिन्छ । प्रहरीको सहयोगमा सफल निर्माण सेवाले मिति २०७९।४।५ गते रु ३४५३१३ दाखिला गरेको प्राप्त विवरणबाट देखिन्छ । अनाधिकृत रुपमा प्राकृतिक स्रोतको दोहन गर्ने तथा जरिवाना बुझाउन समेत आनाकारी गर्ने निर्माण सेवालाई थप जरिवाना र कारवाही गरिनु पर्दछ ।

९.८) मु**ल्य अभिवृद्धि कर:-** मुल्य अभिवृद्धि कर ऐन,२०५२ को दफा १५ को उपदफा ३ अनुसार सेवा तथा वस्तुको विक्रीमा मुल्य अभिवृद्धि कर लगाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । ऐन अनुसार विज्ञापन करको आय र नदिजन्य पदार्थ(ढुंगा गिट्टी बालुवा) उत्खनन संकलन तथा विक्री वितरण गर्ने कार्यको ठेक्का बन्दोबस्त गर्न यस कार्यालय र सेवा प्रदायक संस्थासंग भएको सम्झौतामा मुल्य अभिवृद्धि कर सहित सम्झौता गरेको छ । उक्त मुल्य अभिवृद्धि कर रकम नगरपालिकाले आफ्नो नामबाट देखिने गरी राजस्व शिर्षक ३३३१७ मा दाखिला गरिनुपर्दछ ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			९.९) **ढुंगा गिट्टी वालुवा उत्खननको अनुगमन**:- नगरपालिकाले गरेको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन अनुसार मुग्लुखोला वगर,भलखोला वगर,प्रियतारा(दुरे) वगर र लामिताल वगर गरी ४ स्थानबाट नदिजन्य पदार्थ संकलन गर्न सकिने उल्लेख छ । यि स्रोतहरुमा पर्याप्त ढुंगा गिट्टी बालुवा लगायतका प्राकृतिक स्रोत रहेको तथा रुकुम पश्चिममा तीनवटा राष्ट्रिय राजमार्ग लगायत स्थानीय तथा प्रदेश सरकारका विभिन्न योजनामा निर्माण व्यवसायीले कच्चा पदार्थको रुपमा ढुंगा गिट्टी बालुवा र माटो प्रयोग गरिरहेको अवस्था छ । नगरपालिकाले सूचना प्रकाशन गर्दा सहभागि नहुने तर अनाधिकृत रुपमा ढुंगा गिट्टी बालुवाको प्रयोग गर्ने गरेको कारण राजस्वमा कमि आएको छ । नगरपालिकाले सम्भावित जोखिमका क्षेत्र पहिचान गरी स्थानिय प्रशासन तथा नगरप्रहरीलाई परिचालन गरी अनाधिकृत ढंगले प्राकृतिक स्रोत र नदिजन्य पदार्थको प्रयोग गर्ने कार्यमा तत्काल नियन्त्रण गरिनुपर्दछ । **एम्वुलेन्सको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन** : नगरपालिकाले एक वटा एम्वुलेन्सस्ञ्चालन गरी ४५४८००आम्दानी गरेको मर्मत सम्भारमा रु १४९००० तथा एम्वुलेन्स चालकको तलव भत्तामा रु.३२२१३० समेत जम्मा रु.४११३०/ खर्च गरेको छ । एम्वुलेन्स सञ्चालन कार्यविधि बनाएरव्यवस्थित गरिनु पर्दछ।त्यस्तै गरी विरामीको सेवामा एम्वुलेन्स कार्यालयले पठाउंदा सेवा तथा सोको आम्दानी स्पष्ट हुने गरी आदेश दिने पठाएको स्थानको अभिलेख राखी सोको निस्सा (टोकन) चालकलाई दिने गरेको पाइएन । एम्वुलेन्स सेवालाई व्यवस्थित नगर्दा साधनको दुरुपयोग हुन सक्ने आम्दानी तथा खर्चको पारदर्शिता नरहने र हिनामिना समेत हुनसक्ने देखिएको छ । गाँउपालिकाले एम्वुलेन्स सेवा भरपर्दो तथा सो वाट प्राप्तहुने आम्दानीलाई पारदर्शि हुने गरी संचालन गर्न दिने र खटिएको स्पष्ट देखिने गरी हिसाव लिई राख्ने व्यवस्था तत्काल शुरु गरी व्यवस्थित गर्नु पर्ने देखिन्छ ।	
२४		२०७९-६-१२	**राजस्व दाखिला** **राजस्व दाखिला:-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७७ को दफा २७(१) प्रचलित कानुन बमोजिम नेपाल सरकारलाई प्राप्त हुने राजश्व तथा सरकारी रकम कार्यालयमा प्राप्त भए पछि सोहिदिन सम्भव नभए सोको भोलिपल्ट जिम्मेवार व्यक्तिले तोकीए बमोमिजम बैंक दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै दफा २८(२) ० दिन सम्म ढिला गरेको भए १० प्रतिशत जरिवाना गरी सो समेत दाखिला गर्न लगाउने र सो भुक्तानी ढीलो गरेम १०% जरिवाना सहित नगद दाखिला गर्न लगाई कसुरको मात्रा अनुसार विभागीय कारवाही समेत गराउन सक्ने व्यवस्था छ । नगरपालिका अन्तर्गतका देहाय अनुसार वडा कार्यलयका सचिवहरुले मासिक, त्रैमासिक, अर्ध वार्षिक,वार्षिक रुपमा ढिला गरी राजस्व दाखिला गरेको देखिन्छ । ढिला राजस्व दाखिला गर्ने कर्मचारीबाट १० प्रतिशत जरिवाना रु .४२५१२५।३१ गर्नुपर्ने रु	४२५,१३१

वडा नं	दाखिला मिति	आन्तरिक आम्दानी	जरिवाना रकम१० प्रतिशत रकम
१	२०७८।८।६,१२।२०,२०७९।३।३१	८०८६०७	80860.7
२	२०७९।३।३१	२१३४९४	21349.4
३	२०७८।५।२३,०७८।८।७,०७८।१२।२०,२०७९।३।३०	२५९३४३	25934.3
४	२०७८।११।११,२०७९।१।७	३६६२६०	36626

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

५	२०७८।६।१९,९।८,११।१५,०७९।३।३१	२६९०४५	26904.5
६	२०७९।१।७,२०७९।३।३०	१६३४०५	16340.5
७	२०७८।१२।१४,२०७९।३।३१	४१३७२७	41372.7
८	२०७८।९।१६,२०७९।३।२९	१८०६०८	18060.8
९	२०७८।६।१९,९।८,११।१५,०७९।३।३१	२०३४३२	20343.2
१०	२०७८।६।१९,२०७९।३।३०	२३०८२६	23082.6
११	२०७८।७।१०,९।६,१०।२,२०७९।३।२९	३६१६६५	36166.5
१२	२०७८।६।१५,८।१७,२०७९।३।३०	२६०४६९	26046.9
१३	२०७८।११।२९,२०७९।१।७,२०७९।३।२७	२१५८२८	21582.8
१४	२०७८।७।१३,०७९।१।१९,०७९।३।३०	३०४६०८	30460.8
	जम्मा	४२५१३१७	425131.7

२५			**सामाजिक सुरक्षा विवरण अद्यावधिक नभएको** **सामाजिक सुरक्षा विवरण अद्यावधिक नभएको:-** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि,२०७७ को बुदाँ १२ बमोजिम केन्द्रिकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन विभागले स्थानीय तहका सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धित सुचनालाई व्यवस्थित गर्न स्थानिय तह विभाग र बैंक तथा वित्तीय संस्थाबीच प्रणालीगत सम्बन्ध स्थापना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकार र पारदर्शि बनाउन केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली पुर्ण कार्यान्वयनमा ल्याउनेछ । उक्त प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने प्राथमिक जिम्मेवारी सम्बन्धित स्थानीय तहको हुनेछ । यस गाउँपालिकाले लाभग्राहीको विवरण तथा लगत कट्टा विवरण अद्याविध नरहेको देखिन्छ ।	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>२६</td><td></td><td></td><td>अनुगमन तथा सम्परीक्षण
स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सोही एनको दफा ८४ (२)(घ) मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । यो बर्ष लेखापरीक्षणको क्रममा रु.५४९०५९८.०० सम्परीक्षण भएको छ। त्यस्तै गत वर्ष सम्परीक्षण भइएको लगत कट्टा नभएको रु. १९४९६०५३.८० समेत जम्मा रु २४९८६६५१.८० सम्परीक्षण भएको छ ।
<table>
<tr><th>आर्थिक वर्ष</th><th>दफा</th><th>विवरण</th><th>रकम रु.</th></tr>
<tr><td>२०७६।०७७</td><td>२४</td><td>पारिश्रमिक सुविधा बेरुजस दाखिला भएको प्रमाण पेश</td><td>२०६४८९४</td></tr>
<tr><td>२०७७।०७८</td><td>३३.१</td><td>इन्धन वापतको रकम दाखिला नभएको</td><td>२४७५०.००</td></tr>
<tr><td>२०७७।०७८</td><td>१९</td><td>लक्ष्मी माबि कैलदेउ कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश</td><td>१८०००००.००</td></tr>
<tr><td>२०७७।०७८</td><td>३१</td><td>पेश्की फर्स्यौट भएको प्रमाण पेश</td><td>१४५३९३०</td></tr>
<tr><td>२०७६।०७७</td><td>३३.३</td><td>बढी भुक्तानी भएको डाडा काउलेनी बुढा पार्क निर्माण उपभोक्ता समिति रु.२११४३ र डाडा खुर्पानी चौर टिला सडक निर्माण उपभोक्ता समिति रु.२९३८१ असुल भएको</td><td>५०५२४</td></tr>
<tr><td>२०७६।०७७</td><td>२४</td><td>पदाधिकारी सुविधा असुल भएको हिरा गहतराज वडा ३ र टेक बहादुर बि.क वडा ३</td><td>४७७५०</td></tr>
<tr><td>२०७६।०७७</td><td>२४</td><td>पदाधिकारी सुविधा असुल भएको ज्ञान बहादुर ओली वडा ९ र भद्र बहादुर बोहोरा वडा ६</td><td>४७७५०</td></tr>
<tr><td>२०७४।०७५</td><td>८१.३</td><td>सुत्केरी आमाहरुको यातायात खर्च बढी खर्च गरेको बेदराम ओलीवाट असुल</td><td>१०००</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td><td>५४९०५९८.००</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>२७</td><td></td><td></td><td>अद्यावधिक बेरुजू स्थिति
नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ सम्मको फछ्र्यौट गर्न बाँकी बेरुजू स्थिति देहाय अनुसार रहेको छः
<table>
<tr><th>गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)</th><th>यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू(B)</th><th>यो वर्ष कायम बेरुजू(C)</th><th>संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू(D)</th><th>अध्यावधिक बाँकी बेरुजू(E=A-B+C+D)</th></tr>
<tr><td>१५७६३५०००</td><td>२४९८६६५१.८०</td><td>३०६०१४९३</td><td>०</td><td>१६३२४९८४१.२०</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>